

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

■ ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Голосування відбувалося виключно в рамках Регламенту

Ранкове засідання 13 грудня

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Олександр Омельченко, Владислав Лук'янов

На початку ранкового засідання Голова Верховної Ради Арсеній Яценюк повернувся до теми голосування за кандидатуру Юлії Тимошенко на посаду Прем'єр-міністра під час пленарного засідання 11 грудня.

Відповідаючи на звинувачення, що він не мав права повертатися до повторного голосування за кандидатуру прем'єра, глава парламенту заявив, що всі голосування 11 грудня відбувалися за Регламентом Верховної Ради.

«Це не свавілля Голови Верховної Ради, а колегіальне рішення парламенту, яке приймається 226 голосами», — зазначив він. Та наголосив, що таким чином виконав свій конституційний обов'язок стосовно забезпечення права народного депутата на голосування. Водночас він звернув увагу, що, на превеликий жаль, Регламент — це не конституційна процедура, бо Конституція визначає, що Верховна Рада може діяти лише у спосіб та в межах, визначених законами України. Саме тому на порядку денному стоїть ухвалення відповідного закону, бо Регламент Верховної Ради — це лише підзаконний акт, який перебуває на рівні тих чи інших інструкцій міністерств. Стосовно ж, як висловився А. Яценюк, «жахливого факту відібрання у Голови Верховної Ради права на голосування», то він має намір після утворення регламентного комітету дати до нього усі матеріали, а вже комітет нехай ухвалює відповідне рішення та передає до правоохоронних органів. «У цьому питанні я буду діяти, як вимагає Регламент», — сказав він.

(Закінчення на 2-й стор.).

Словацький парламент визнав наш голодомор

Депутати Народної Ради Словацької Республіки ухвалили декларацію, в якій зазначається, що голодомор у колишньому СРСР, в тому числі і в Україні у 1932—1933 роках, був актом винищення, **повідомляє Укрінформ**. «За» проголосували 84 із 150 депутатів парламенту. Щоправда, декларація точно не визначає, який народ був об'єктом акту тоталітарного сталінського режиму. Хоча в першому її варіанті зазначалося, що в 1932—1933 роках проти українського народу чинився геноцид. Однак на пропозицію уряду зміст декларації було змінено й розширено, мотивуючи це тим, що голод зачепив також інші країни. На зміну тексту декларації, прийнятої парламентом, вилинула й позиція Міністерства закордонних справ Словаччини, згідно з якою Російська Федерація сприймає як антиросійську ініціативу України визнати голодомор актом геноциду.

Сьогодні — День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС

На харчування дитини-«чорнобильця» виділяють 16,5 гривні на місяць

Заступник начальника управління матеріально-технічного забезпечення головного управління МНС України в Кіровоградській області, полковник внутрішньої служби Микола Корнієнко в момент вибуху на Чорнобильській АЕС був водієм, старшим сержантом державної пожежної охорони. Тож зв'язок про відрядження до зараженої зони сприйняв, як справжній чоловік: треба! Проте це був лише початок. З якими проблемами зіткнеться потім, він навіть не міг уявити.

(Закінчення на 4-й стор.).

Комп'ютер втретє отримали поштовики з Корюківки!

Корюківський центр поштового зв'язку №4, що у Чернігівській області, втретє поспіль став переможцем всеукраїнської акції «Голос України» в кожну родину». Численний колектив листонош сприяв успішній організації передплати на наше видання і досяг знову успіху — на друге півріччя передплачено 1518 примірників газети Верховної Ради. У листопаді кількість передплатників ще збільшилася — їх нині тут 1525!

Отож закономірно, що новий потужний комп'ютер, лазерний принтер помандрували до Корюківки.

— Ми дуже задоволені, що всі наші зусилля гідно відзначено, — сказав начальник Корюківського ЦПЗ №4 Олександр Якушин. — Чесно кажучи, думали, що журі цього разу вже нас якось «пропустить». Але воно чесно відзначило переможця. Тому є стимул і в подальшому працювати на результат. Завдяки акції «Голосу України» ми

значно модернізували наше комп'ютерне господарство.

Співробітники Корюківського центру поштового зв'язку №4 націлені й вчетверте здобути перемогу у всеукраїнській акції!

Сергій ПАВЛЕНКО.

На знімку: заступник головного редактора «Голосу України» Леонід Бровченко вручає комп'ютер начальнику ЦПЗ №4 Олександру Якушину.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

■ НОВИНИ

Українські миротворці одержали медалі НАТО

На американській військовій базі в Косово відбулася урочиста церемонія нагородження медалями НАТО «За службу миру» військовослужбовців національної складової спільного українсько-польського миротворчого батальйону «УкрПолбат». Як повідомляє прес-служби Міноборони, в урочистостях взяли участь військовики всіх трьох миротворчих контингентів зі складу «УкрПолбату», що дислокуються на цій базі. Своїх підлеглих привітав командир українського миротворчого контингенту підполковник Олександр Нестеренко, **передає «УНІАН»**. Командири національних складових батальйону підполковники Бжушко і Нестеренко особисто вручили нагороди — медалі НАТО — українським військовослужбовцям.

«Затишний дім» приймає самотніх

У шахтарському Павлограді започаткували спеціальний соціальний проект для самотніх громадян похилого віку. Вивчивши досвід Керчі, депутати підтримали міського голову Володимира Кукліна в цьому важливому питанні. Як повідомили в прес-службі міськради, жінки-ветерани — Олександра Зимогляд та Олександра Машкіна стали першими мешканками соціального будинку. Квартири, куди вони поселилися, затишні, під-

лога утеплена, встановлено нову сантехніку, водонагрівачі, а у ваннах — душові кабінки. Кухні облаштовані мийками та електроплитами. Тож якщо жінкам тут сподобається й вони остаточно вирішать жити саме тут, вони матимуть соціальне та медичне обслуговування. Натомість власне житло ветерани передадуть до міського житлового фонду, **повідомляє наш дніпропетровський кореспондент Михайло СКОРИК**.

Учора в Голосіївському районі столиці палали склади

Близько 6-ї ранку в Києві, по вулиці Червонопрапорній, спалахнули вогнем склади майже десяти фірм. Офіційної причини пожежі на момент здачі у друк матеріалу встановлено не було. Попередня версія, яку озвучила прес-служба МНС, — несправність газового обладнання опалувальної системи. Утім, поміж людьми ходили розмови і про можливий підпал нещодавно відкритого складу побутової техніки. Дуже швидко вогонь перекинувся на сусідні приміщення. Зокрема, на запаси одного з горілчаних виробників. «Вогнем знищено майно і товарно-матеріальні цінності, закоптилися стіни та стеля складів трьох товариств із обмеженою відповідальністю», — повідомила прес-служба МНС. Розмір збитків потерпілих фірм встановлюється.

(Закінчення на 4-й стор.).

КОРОТКО

■ На Дніпропетровщині за 11 місяців зібрали податків до місцевих бюджетів на 39 відсотків більше, ніж за весь минулий рік.

■ На Маріупольському металургійному комбінаті «Азовсталь» з початку року виплавлено понад 5 млн. тонн чавуну.

■ З 19-ти перевірок м'ясопереробних підприємств Полтавщини, у 18-ти випадках виявлено порушення якості виготовленої продукції.

■ Через порив шламового трубопроводу затоплено ділянку автошляху Запоріжжя-Кіровоград.

■ У Харкові затримано двох аферистів, які продали чужу квартиру за дорученням, отриманим шляхом підкупу і погроз.

■ МЗС Румунії вважає невинуватеною позицію Кишинева про оголошення персонами нон грата двох румунських дипломатів.

■ Роботи з ліквідації надзвичайної ситуації на газопроводі Уренгой-Помари-Ужгород увійшли в планове русло (За повідомленнями Укрінформу).

Голосування відбувалося виключно в рамках Регламенту

■ ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове і вечірнє засідання 13 грудня (Початок на 1-й стор.).

Далі глава парламенту повідомив, що під час погоджувальної ради досягнуто домовленостей про заслуховування інформації стосовно функціонування системи «Рада». Першим під час обговорення питання про функціонування системи «Рада» виступив заступник голови СБУ Микола Герасименко. За його словами, спеціальна робоча група провела попередню перевірку системи «Рада», але «даних про зовнішнє втручання в систему не було отримано». Водночас він зауважив, що оскільки дана система не має атестата відповідності, то надалі потрібно провести відповідну державну експертизу. Стосовно можливих недоліків, які не дозволили народним депутатам проголосувати за кандидатуру прем'єра, то ними могли стати натискання кнопки до початку сигналу або після дев'ятої секунди після початку голосування, натискання кнопки після закінчення сигналу чи одночасне натискання двох кнопок.

Заступник Генпрокурора Віктор Кудрявцев зазначив, що перевірка ще триває, і після її завершення будуть зроблені відповідні висновки. Директор Інституту проблем математичних машин та систем НАН України

А. Морозов як розробник «Ради» заявив, що система локальна, не має доступу до Інтернету, тож ніхто зовні не може мати до неї доступу. Керівник управління комп'ютеризованих систем апарату Верховної Ради О. Сидоренко повідомив, що система «Рада» надійно захищена, причому вона має декілька рівнів захисту, про які він не може говорити у відкритий ефір. Після цього голова Держслужби спецзв'язку та захисту інформації Юрій Чеботаренко зазначив, що для створення повноцінної системи захисту інформації потрібно близько шести місяців.

Під час обговорення Р. Зварич («НУ—НС») наголосив, що державна служба захисту інформації є єдиним органом, який може дати висновок щодо захищеності чи незахищеності системи. Проте виступ голови цієї служби свідчить, що система «Рада» сьогодні незахищена. Михайло Сирота (Блок Литвина) висловив думку, що робота системи «Рада» сильно політизується, але якщо й далі йти цим шляхом, то буде поставлено під сумнів голосування за створення коаліції чи за обрання Голови Верховної Ради, бо лічильна комісія також голосувала за допомогою системи «Рада». Юрій Мірошниченко (Партія регіонів) заявив, що всі експерти вказують на відсутність зовніш-

нього втручання у систему «Рада», а тому фракція Партії регіонів вимагає публічного вибачення за звинувачення, які лунали на адресу фракції, та повідомив, що це і є причиною блокування трибуни Верховної Ради. Петро Симоненко (КПУ) вважає, що «маємо проблеми не з системою «Рада», а з політичною системою у країні». Натомість, О. Турчинов (БЮТ) зазначив, що у протоколі перевірки програмно-технічного комплексу «Рада», підписаного представниками розробника системи, апарату Верховної Ради та Служби безпеки, зазначається, що «технологією функціонування системи «Рада» не передбачено протокування на машинному носії даних процесу сканування стану працездатності пультів народних депутатів».

Після обговорення Голова Верховної Ради А. Яценюк запропонував створити робочу групу з представників СБУ, ГПУ, держслужби захисту інформації, розробника, апарату Верховної Ради та представників лічильної комісії парламенту, яка має дати чітку відповідь — чи система «Рада» функціональна.

Насамкінець народні депутати внесли зміни до постанови про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради.

Вечірнє засідання Верховної Ради тривало не більш як 10 хвилин, оскільки

погоджувальна рада не завершила роботу над проектом постанови про голів, перших заступників і заступників комітетів Верховної Ради. Як зазначив глава парламенту А. Яценюк, серед неврегульованих питань — керівництво Комітетом Верховної Ради з питань правової політики і судочинства та стосовно розподілу посад секретарів комітетів. Отже, роботу над цією пос-

тановою планується завершити до початку ранкового засідання 14 грудня. Стосовно порядку денного на сьогоднішній день то, за словами А. Яценюка, Верховна Рада планує проголосувати за призначення Ю. Тимошенко на посаду Прем'єр-міністра. Він зазначив, що фракції «НУ—НС» і БЮТ виступають за зміну процедури голосування. Для ухвалення цього проце-

дурного рішення відповідно до Регламенту потрібно 150 голосів. А враховуючи те, що Верховна Рада не ухвалила рішення про створення робочої групи, яка мала б провести тестування системи «Рада», то А. Яценюк правом Голови Верховної Ради доручив апарату провести за участю лічильної комісії поглиблене тестування системи.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Володимир Литвин, Сергій Гриневецький, Андрій Шкіль.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Повідомлення прес-служби Верховної Ради України

З огляду на численні коментарі у ЗМІ з приводу начебто порушень Регламенту Верховної Ради України під час голосування за кандидатуру Прем'єр-міністра України на пленарному засіданні 11 грудня прес-служба надає коментар щодо процедури голосувань у парламенті.

Повернення до повторного голосування за кандидатуру Юлії Тимошенко на посаду Прем'єр-міністра України на пленарному засіданні Верховної Ради України у вівторок, 11 грудня, ґрунтується на вимогах Регламенту Верховної Ради України і є усталеною парламентською практикою.

Зокрема, за висновками фахівців Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності Верховної Ради України, згідно з частиною 3 статті 48 Регламенту, а також статті 29 (ч.1) і статті 50 (ч. 1—2), у разі порушення встановленої цим документом процедури при голосуванні будь-якого акта Верховної Ради «народний депутат, інший суб'єкт права законодавчої ініціативи чи його представник можуть звернутися до головуючого на пленарному засіданні із заявою про порушення цього Регламенту при розгляді й голосуванні питання». Зокрема, саме так вчинив представник фракції БЮТ Олександр Турчинов, заявивши про порушення, що мали місце під час першого голосування за кандидатуру Ю. Тимошенко.

Згідно з Регламентом, «головуючий на пленарному засіданні повинен невідкладно вжити заходів для усунення порушень Регламенту, а у разі порушення процедури голосування або виникнення перешкод, які могли вплинути на результати голосування під час його проведення, провести за рішенням Верховної Ради повторне голосування без обговорення». Саме таке рішення на підставі вимог Регламенту Верховної Ради України і мало б бути прийнято.

Прес-служба зазначає, що у Верховній Раді України IV—V скликань практика повернення до голосування з того чи іншого питання застосовувалася 184 рази.

Наприклад, кадрове питання про обрання керівництва парламенту — постановою № 1067-3, яка вносила народними депутатами В. Ющенком, О. Морозом, П. Симоненком і Ю. Тимошенко, — переголосовувалося двічі, 23 і 24 травня 2002 року.

Висловлюємо щирі співчуття народному депутатові України, заступнику голови фракції «Блок Юлії Тимошенко» Білорусу Олегу Григоровичу у зв'язку з непоправною втратою —

смертю матері Валентини Григорівни.
Голова Верховної Ради України Арсеній ЯЦЕНЮК.
Керівник апарату Верховної Ради України
Валентин ЗАЙЧУК.

Народні депутати України — члени фракції «Блок Юлії Тимошенко» у Верховній Раді України висловлюють своєму другу і колезі Білорусу Олегу Григоровичу, його рідним та близьким щире співчуття у зв'язку з тяжкою втратою —

смертю матері Валентини Григорівни.

Народні депутати України — члени фракції «Блок Юлії Тимошенко» у Верховній Раді України висловлюють своєму другу і колезі Давимуці Степану Антоновичу, його рідним та близьким щире співчуття у зв'язку з тяжкою втратою —

смертю батька Антона Григоровича.

Юлію Тимошенко попередили про загрозу її життю

Невідомий чоловік намагався попередити лідера БЮТ, кандидата на посаду Прем'єр-міністра України Юлію Тимошенко про підготовку замаху на її життя. Як повідомив сайт компанії «Укртелеком», увечері 12 грудня до будинку «Телекомсервісу» ВАТ «Укртелеком» у Києві (вулиця Володимирська, 10) зайшов невідомий громадянин, котрий без жодних слів передав операторові відділення записку з повідомленням на сайт лідера БЮТ: «Увага! Юлю!!! Снайпер стежить тебе! Четвер», після чого одразу залишив приміщення. До записки було додано банкноту номіналом 50 гривень. Про цей випадок компанія одразу повідомила в правоохоронні органи.

Того ж дня керівник Інституту політичних досліджень Російської Федерації, член партії «Єдина Росія» Сергій Марков зробив заяву для ЗМІ про те, що політичні супротивники лідера БЮТ Юлії Тимошенко начебто можуть вдатися до організації її вбивства. «Майже вся еліта України об'єдналася, щоб не допустити Юлію Тимошенко до влади, — сказав С. Марков. — Але в керівникові БЮТ стільки енергії, що в них поки що нічого не виходить. Та вони розуміють, що коли Тимошенко одержить всю повноту влади і стане Прем'єр-міністром, усіх своїх супротивників вона посадить у в'язницю». «Ворогами» Ю. Тимошенко російський політолог назвав «практично всіх олігархів, окрім Ігоря Коломойського». С. Марков наголосив, що «рівень криміналізації української політики й насильницької смерті політиків та чиновників у недавньому минулому дають підстави для припущень про можливе замовлене вбивство Тимошенко».

...А правоохоронці й лідерка БЮТ зберігають спокій

Керівник прес-служби Генеральної прокуратури Юрій Бойченко повідомив «Голосу України»: якщо

Що криється за інформацією про спробу замаху?

1. Ганна Герман (Партія регіонів):

— Я не експерт-криміналіст і нічим у цьому питанні допомогти не можу. Якщо є такі сигнали, очевидно, ними мають займатися фахівці правоохоронних органів.

2. Юрій Павленко («НУ—НС»):

— Буде офіційна інформація — станемо її коментувати, хоча я не виключаю, що багато хто зацікавлений, щоб її (Юлії Тимошенко) не існувало. Та сьогодні я не маю жодної офіційної інформації про такі факти.

3. Володимир Литвин (Блок Литвина):

— Думаю, Юлії Тимошенко просто треба вжити заходів, щоб усе було гаразд. Невідомо, чи така загроза

справді існує. Але, як на мене, в цій ситуації краще перестрахуватися. Це я кажу як людина, як пересічний громадянин.

4. Андрій Шкіль (БЮТ):

— За інформацією про можливий замах на Юлію Тимошенко стоїть лише політична кон'юнктура. Не випадково такі чутки поширюються з Росії, бо це єдина країна в світі, яка хоче зобразити Україну як ненадійну державу. Нині Юлія Тимошенко — єдина людина, яка реально претендує на посаду Прем'єр-міністра. І така інформація дестабілізує ситуацію навколо неї. Хоча я до кожної подібної ситуації ставився б серйозно, бо

дуже багато осіб, зацікавлених у тому, щоб такий замах мав місце.

5. Олександр Голуб (КПУ):

— За такими повідомленнями стоїть політтехнологія, які неодноразово використовувалися Блоком Юлії Тимошенко під час передвиборної кампанії і після неї. Згадайте тільки появу книжки «Вбити Юлю». Такі «заходи» мають на меті зайвий раз привернути увагу до кандидатури Юлії Володимирівни і вчинити тиск на Президента і на представників помаранчевої коаліції, щоб вони віддали необхідні голоси на затвердження її Прем'єр-міністром.

Надія СМІЯН.

Вживання алкоголю у місцях проведення масових заходів набуло загрозливих рис

Народні депутати України Микола Томенко, Наталія Королевська та Євген Суслів зареєстрували у Верховній Раді проект закону «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів (щодо обмеження споживання і продажу слабоалкогольних напоїв)» (реєстр. №1171).

Законопроект пропонує долучити до заборони продажу і споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів пиво та слабоалкогольні напої, зокрема, у місцях проведення масових заходів, за винятком спеціально відведених для цього місць.

На переконання одного з авторів законопроекту Миколи Томенка, ця законодавча ініціатива визначить правила продажу і вживання пива, алкоголь-

них, слабоалкогольних напоїв та тютюнових виробів, а також дасть можливість насамперед місцевій владі впливати на кричущі ситуації, які складаються у місцях масового відпочинку людей. Зокрема, в останні роки набуває загрозливих масштабів розпивання спиртних напоїв під час різноманітних масово-розважальних заходів — концертів, шоу, спортивних змагань тощо, а також почастишали трагічні

випадки, що стали наслідком розпивання алкоголю під час відпочинку на пляжах.

Тому, за словами Миколи Томенка, органи місцевого самоврядування повинні у межах відповідної адміністративної території ініціювати заборону продажу та вживання пива, алкогольних та слабоалкогольних напоїв у місцях масового відпочинку, окрім спеціально відведених для цього місць.

Вчаться боротися з відмиванням брудних грошей

Враховуючи те, що боротьба з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму охоплює весь фінансовий сектор країни, одним із найважливіших завдань є, безумовно, створення системи та стандартів навчання. Це одне з завдань проекту MOLI-UA-2, який працює в Україні. На цьому наголосив заступник голови Державного комітету фінансового моніторингу Станіслав Ключке на міжнародній науково-практичній конференції «Стратегія навчання фахівців у сфері боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму». Цей захід організували Інститут законодавства Верховної Ради, Державний комітет фінансового моніторингу України, Рада Європи та Європейська комісія.

«Я відчуваю інтерес своїх колег з академії МВС, прокуратури, банківських справ та інших. Тобто, система є всеохоплюючою, а вчити повинні всі», — сказав він. За його словами, у країні головний орган, відповідальний за боротьбу з відмиванням коштів, — Комітет фінансового моніторингу. «Якщо він

відповідає перед державою за цей напрям роботи, то повинен встановлювати і основні стандарти навчання», — вважає Станіслав Ключке.

Він розповів, що два роки тому комітет заснував навчально-методичний центр. У ньому розробляють програми, показують, як організувати власне навчальний процес. Нові знання тут здобуло майже 500 осіб. «Ми не можемо навчати по 200—300 чоловік на місяць. Тому розпочали створювати філіали центру», — повідомив заступник голови Державного комітету фінансового моніторингу. За його словами, один такий філіал уже почав працювати у Львові. Крім того, навчально-методичний центр відкриється у Харкові. Робиться все можливе, щоб створити їх у Криму та Одесі.

Для того щоб ця система боротьби з відмиванням брудних грошей запрацювала ефективно, необхідні, безумовно, знання, основані на єдиних стандартах, — наголосив Станіслав Ключке.

Сергій МЕЛЬНИК.

На знімку (в центрі): перший заступник директора Інституту законодавства Верховної Ради України Трохим Ковальчук і заступник голови Державного комітету фінансового моніторингу України Станіслав Ключке.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

САМОВРЯДУВАННЯ

Бюджетний потяг пішов, проблеми залишив на місці

«Круглий стіл» на тему: «Перспективи фінансової самодостатності територіальних громад: проблеми досягнення і публічності», який організував «Укрінформ», викликав інтерес насамперед у представників органів самоврядування. Адже тема самодостатності та незалежності діяльності цих органів — один з показників демократичності розвитку суспільства. На жаль, у нинішніх умовах, які характеризуються дедалі більшою централізацією, можливостей для розвитку регіонів без огляду на вимоги уряду, стає дедалі менше.

За словами генерально-го директора «Укрінформу» Віктора Чамари, (на знімку) «без самодостатнього бюджету неможливе існування соціальної сфери, культури, неможливе розвивати житлове будівництво, забезпечувати людей роботою та необхідними благами». Він вважає, що головний шлях вирішення проблеми місцевого фінансування — прозорість та публічність. «Кожен громадянин має знати, який бюджет, скільки коштів буде витрачено на ті чи інші проекти та заходи. Більше того — кожен має і сам

приймати безпосередню участь у формуванні та розподіленні бюджету».

Його думку підтримав керівник громадської організації «Фонд розвитку Миколаєва» Михайло Золотухін. Він пояснив, що мета діяльності організації — перейти від очікування «дива» ззовні до безпосереднього вирішення проблем на своєму рівні. Як приклади навів діяльність органів самоорганізації населення «Ялти» та «Залізничного селища». Це чи не найпроблемніші мікрорайони в Миколаєві у зв'язку з віддаленістю від центру, від-

сутністю розвинутої інфраструктури, високим рівнем злочинності і, взагалі, занедбаністю. Утім, місцеві жителі за допомогою громадської організації змогли з'ясувати для себе головні пріоритети — розвиток локальних територій та вирішення екологічних проблем. Вони справді не чекають «дива» від влади, а самі наводять лад на своїй території: проводять суботники, відновлюють освітлення вулиць і навіть борються із самотгонниками.

Заступник Миколаївського міського голови Валентина Бондаренко вважає, що недовіркою нинішньої бюджетної системи є традиційність планування. «Про яке забезпечення конституційних гарантій повноти та якості соціальних послуг можна говорити, якщо планувати в повному обсязі потребу в асигнуваннях на заробітну плату та енергоносії? Наприклад, за виконання вимог закону про держбюджет на 2007 рік в Миколаєві ці витрати (тільки на зарплату та енергоносії) становили: 82% — в освіті, 82% — в охороні здоров'я, 80% — в соцзабезпеченні, взагалі, по всіх галузях, які рахуються за формулою, — 80%. Що ж залишається? Звідси висновки — збільшення складової заробітної плати у витратах місцевих бюджетів обмежує розвиток галузей».

Представник Асоціації міст України Юрій Галушак відзначив, що за більш-менш незалежного планування та використання місцевого бюджету неминуче відбувається конфлікт з Міністерством фінансів, яке має власний план витрати коштів. «Незрозуміло, чому чиновник у Києві визначає, чи ремонтувати дах, наприклад, на будинку №8 по вулиці Адміральській в Миколаєві. І згідно зі своїми міркуваннями передбачає розмір державної інвестиційної субвенції. Адже зручніше передати ці функції місцевим громадам. Ім видніше, на що витрачати державні кошти». Але, зазначив Юрій Галушак, бюджетний потяг уже пішов і зупинити його не можна. Тож проблеми самодостатності бюджетів місцевих громад залишаються і на наступний рік.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Територіальні громади не повинні чекати подачки зверху

З ініціативи голів Миколаївської і Одеської обласних рад Тетяни Демченко і Миколи Скорика в Одесі відбулося засідання координаційних рад з питань місцевого самоврядування. Вони існують у двох регіонах і є дорадчо-погоджувальними організаціями, що діють на громадських засадах.

Як виявилось на засіданні, обидві обласні ради передусім цікавлять земельні правовідносини. Начальник управління з питань природокористування Одеської обласної ради Євген Смоленський, приміром, говорив про збереження родючості ґрунтів. Адже нинішнє земельне законодавство не передбачає правової відповідальності за інтенсивне, без дотримання агротехнічних вимог, ведення сільськогосподарських робіт, що найчастіше призводить до деградації ґрунтів. Не менш гостро стоїть питання про масову зміну призначення сільськогосподарських

земель, які найчастіше (особливо в приміських районах) йдуть під забудову елітного житла. Ця тема, до речі, хвилювала і представників багатьох районних рад.

Голова Миколаївської обласної ради говорила про те, що відсутність належних повноважень у місцевого самоврядування в земельній сфері спричинює парадокси.

— Нинішній земельний Кодекс фактично передає право розпоряджатися землями за межами населених пунктів в одні руки — головам райдержадміністрацій, — акцентує увагу Тетяна Демченко.

Вона також порушила питання взаємодії органів місцевого самоврядування з районними державними адміністраціями:

— Це проблема не Миколаївської й Одеської областей, а проблема держави. І якщо ми вважаємо, що територіальні громади повинні працювати над фор-

муванням свого бюджету, а не чекати фінансової подачки зверху, то необхідно йти тільки цим шляхом — шляхом чіткого розмежування повноважень.

Колегу з Миколаївської області підтримав і голова Одеської облради Микола Скорик, який заявив, що:

— Перший етап конституційної реформи породив певне двовладдя в Україні. У результаті страждають люди, комплексний розвиток територій і цілісність влади. З таким дуалізмом настав час розставитися.

Ще одна з тем, яку обговорювали на нараді, виявилася близькою обоє регіонам. Йшлося про військові полігони — Широколанівський у Миколаївській області, Тарутинський і Чорноморський — в Одеській. У найближчі десять років тут мають намір проводити утилізацію боєприпасів. На жаль, комерційні фірми, що займаються цими роботами, не дотри-

муються необхідних вимог. Боєприпаси планують просто підірвати, а це може призвести до руйнування житлових будинків, що розташовані поряд. Вибухи відмінити, на жаль, не можна. Але укладені на засіданні координаційних рад «програми соціального партнерства» дозволять сільрадам боротися з наслідками такої утилізації.

З'ясувалося, що між Миколаївською й Одеською областями існує і «земельне непорозуміння». Йдеться про спірну ділянку восьми гектарів землі в районі чорноморського узбережжя. Але депутати двох обласних рад вирішили, що зможуть найближчим часом усунути його.

Друге засідання координаційних рад з питань місцевого самоврядування заплановано провести в Миколаєві в першому кварталі нового року.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеська область.

Оцінку головам дадуть, не чекаючи виборів

У Кіровоградській області здійснюється моніторинг та аналіз діяльності міських голів міст обласного значення, виконання ними передвиборних обіцянок. Ці заходи передбачені проектом програми «Розвиток громадянського суспільства в Україні», що здійснюється Всеукраїнською громадською організацією «Комітет виборців України» та Координатором проектів ОБСЄ в Україні.

Учасники проекту проведуть соціологічне опитування жителів Кіровоград, Знам'янки, Олександрії та Долинської про знання ними програм діючих міських голів та відповідності задекларованих пріоритетів цих програм потребам населення, аналізуватимуться рішення обраних осіб, спрямовані на вирішення соціально-економічних проблем територіальних громад, а про їх результати інформуватимуть громадськість.

Темпо МЕЛЬНИК.

Кіно буде. Яке — вирішить Конституційний Суд

Учора Конституційний Суд України розпочав розгляд справи за поданням 60 народних депутатів про офіційне тлумачення положень частини другої статті 14 Закону України «Про кінематографію».

Народні депутати України просять роз'яснити, чи слід розуміти слова закону «Іноземні фільми перед розповсюдженням в Україні в обов'язковому порядку повинні бути дубльовані або озвучені чи субтитровані державною мовою...» у той спосіб, що суб'єкти кінематографії не можуть отримати право на розповсюдження іноземного фільму, якщо цей фільм не дубльований або не озвучений чи не субтитрований українською мовою? Водночас автори подання наголошують на поширенні практики видання державних посвідчень на право розповсюдження і демонстрування іноземних фільмів, які не дубльовані, не озвучені і не субтитровані державною мовою. Необхідність в офіційному тлумаченні обґрунтовується наявністю неоднозначності і невизначеності в розумінні та «сумнівним практичним застосуванням» вказаного положення закону, яке передбачає порядок розповсюдження і демонстрування іноземних фільмів.

Київрада продасть комунальні газети «Хрещатик», «Вечірній Київ» і «Українська столиця» у разі їх неефективної роботи (Укрінформ)

■ У НОМЕР

Кожному передплатнику — календар від «Голосу України»

Донецьк. Кожному, хто оформив передплату на «Голос України», дісталися сувеніри із символікою нашої газети. Їх вручали під час Дня передплатника, що відбувся на Донецькому поштамті. Як розповіла начальник цеху передплати і роздрібної торгівлі поштамту Ніна Тахтарова, у день акції співробітники цеху оформили майже 8000 передплат на газети і журнали. Серед них — і наше видання. Ми раді, що коло наших читачів розширилося: багато хто передплачував газету для родичів чи знайомих — як новорічний подарунок.

Ліна КУЩ.

Рушник національної єдності простелився на Закарпатті

Ужгород. Наш обласний центр став черговим міс- том Всеукраїнської акції «Рушник національної єдності». У Закарпатському музеї народної архітектури і побуту свої кольори і візерунки в цей рушник вкладали Моніка Філіп, Анна Когут, Людмила Гу- баль, Сільвія Полак, Юлія Романчак, Марія Булина, Ольга Русин та інші народні майстрині.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Про співробітництво з НАТО мовою фотографій

Луганськ. В обласній бібліотечі ім. Горького відкрилася фотовиставка «Україна— НАТО: грані співробітництва», яку підготувало й експонує Ук- раїнське національне інформаційне агентство «Укрінформ». Луганськ став другим обласним центром, обраним фотохудожниками інформаген- тства для проведення цієї акції. За допомогою своїх робіт вони інформують населення про діяль- ність структур НАТО та співробітництво їх з Ук- раїною, про те, як це співробітництво допомагає входити нашій країні в коло розвинених європей- ських країн. На відкритті виставки було чимало молоді, студентів, які жваво цікавилися фоторобо- тами майстрів Укрінформу.

Вл. інф.

Фото Вадима ЛІСОВОГО (Укрінформ).

У небезпеці міст через Дніпро

Черкаси. Через обвал однієї із залізобетонних конструкцій на мосту через Дніпро, що з'єднує Зо- лотоношу з обласним центром, довелося негайно перекрити рух транспорту й оперативно латати не- безпечну дірку. Про це повідомили в обласній служ- бі автомобільних доріг.

Вісім років стратегічний залізнично-автомобіль- ний міст, який єднає правий і лівий береги Дніпра в районі Черкас, перебуває в аварійному стані. Зве- дена 1961 року під час будівництва Кременчуцького водосховища переправа з 15-кілометровою дамбою застаріла морально і фізично. Щодня на вузькому, з пошкодженими опорами мосту трапляються до- рожні пригоди. За словами голови Черкаської об- лдержадміністрації Олександра Черевка, дніпров- ський міст терміново потрібно закривати на рекон- струкцію. Однак лише на початок ремонту єдиної дніпровської транспортної артерії між Кременчу- ком і Черкасами необхідно 25—30 мільйонів гри- вень. На час реконструкції мосту переправа через Дніпро здійснюватиметься в районі Канева.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Конституційний суд сьогодні обіцяє оприлюднити рішення у справі про порядок припинення повноважень членів Кабінету Міністрів (Укрінформ)

На харчування дитини-«чорнобильця» виділяють 16,5 гривні на місяць

(Початок на 1-й стор.).

— Мене і трьох моїх побратимів: Володимира Чорноморця, Віктора Колесника, Петра Циган- кова закріпили за оперативною групою та штабом пожежогасіння зведеного загону пожежної служ- би. По кілька разів на добу виїз- дили на пожежі, яких було досить багато, адже стояла спека. Щодо радіації, то її довелося відчути на собі одразу: гіркота в роті, нес- терпний головний біль та розлад шлунку. Тоді ще ніхто не міг при- пустити, що згодом у ліквідаторів народжуватимуться діти з фізич- ними вадами, обступлять невилі- ковні хвороби, а багато хто роз- прощається з життям.

Нині у ліквідаторів пільги у фінансовому еквіваленті не від- повідують потребам. Приміром, дитині, яка має статус «чорно- бильця», на харчування дають шістьох копійок... 16,5 гривні. А ті, хто не ховався за чужі спини і став інвалідом, отримують від держави мізерні кошти на медич-

не обслуговування. Склад- ною залишається і ситуація з поліпшенням житлових умов. У поточному році у Кі- ровоградській області цю статтю взагалі не було про- фінансовано. Тим часом на квартирному обліку перебу- ває 645 сімей-«чорнобиль- ців». Та, мабуть, жодна ста- тистика не скаже, скільки людських доль понівечено чорнобильським смерчем, скільки ще ліквідаторів дот- ліває у лікарнях, а скільки їх відійшло у вічність. Про це мають пам'ятати і прості лю- ди, і ті, від кого залежить подальша доля ліквідаторів.

Яніна МІЩЕНКО, працівник прес-служби Головного управління МНС України в Кіровоградській області.

На знімку: колишній лікві- датор аварії на ЧАЕС Мико- ла Корнієнко.

Фото Петра МЕЛЬНИКА.

Учора в Голосіївському районі столиці палали склади

(Початок на 1-й стор.).

До офіційної заяви Міністерства з надзвичайних ситуацій мови- лося про площу пожежі у майже 20 тисяч квадратних метрів. Але як стало відомо пізніше, цю цифру значно завищено: за сім годин від полум'я постраждало близько 13 тисяч квадратних метрів. На бо- ротьбу зі стихією було направлено 19 пожежно-рятувальних відді- лень МНС із залученням 2 пожежних потягів. На щастя, обійшло- ся без жертв. Жодних відомостей про отримані людьми опіки та пошкодження немає. «Завдяки професіональним діям бійців МНС врятовано складські приміщення і майно трьох ТОВ на площі 11585 квадратних метрів», — повідомляє прес-служба МНС.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

Найтепліше хмельниччанам

Комунальне підприємство «Хмельницьктеплокомуненер- го» та орендне підприємство «Західна котельня» стали пере- можцями у конкурсі на краще підприємство комунальної теп- лоенергетики країни. Серед 36 споріднених підприємств хмельниччани стали найкращи-

ми завдяки високим виробни- чим показникам. До того ж на- дійну і якісну роботу тепловиків іше раніше оцінили меш- канці обласного центру. Заува- жу, що й цьогорічної зими проблем у їхніх помешканням із теплом немає.

Ірина КОЗАК.

■ ФОТОФАКТ

Рекордсмен Книги рекордів Гіннесса Дмитро Халаджі установив новий силовий рекорд у вправі «забивання цвяхів голою рукою через сковороду в дошку».

Фото Івана ТИХОГО (Укрінформ).

Чи подорожчає проїзд у Луганську?

На відміну від інших міст Украї- ни, вартість проїзду в маршрутках Луганська залишається незмінною — 1 грн., а в міському транспорті — 75 коп. Однак підвищення тари- фів сьогодні активно обговорюєть- ся. Перевізники приватних мар- шрутних таксі й автобусів наполя- гають на ціні 2 грн. і більше, аргу- ментуючи свої пропозиції зростан- ням цін на запчастини і паливе. Од- нак розрахунки і документи, надані перевізниками, не влаштовують міську владу.

Вона вимагає баланси й форми звітності, що показують рентабель- ність і частку прибутку. «Тільки після того, як будуть проведені маркетингові дослідження тарифів на транспортні перевезення в ін- ших містах, після того, як ми все- бічно вивчимо питання, зможемо винести його на розгляд сесії місь- кої ради і тоді приймати рішення, — прокоментувала ситуацію зас- тупник міського голови Ельвіра Михайленко. За її словами, ціна 98 копійок — перевірена, тож під- тверджена і собівартість проїзду на сьогоднішній день. Підвищення тарифів торкнеться також проїзду в соціальних видах транспорту.

Така проблема є не тільки в Лу- ганську. Тому уряд має компенсу- вати міському бюджетові вартість пільгового проїзду на всіх видах міських перевезень. Але цього не відбувається. Демографічна ситуа- ція така, що кількість населення, яке користується пільговим проїз- дом, зростає, а грошей з держав- ного бюджету на компенсацію витрат перевізників виділяється дедалі менше. У Луганську, нап- риклад, субвенції на ці компенса- ції протягом трьох років жодного разу не були отримані в повному обсязі.

Алла АНТИПОВА.

Румунський «клієнт» віддав перевагу Миколаєву

З початку цього року Миколаївський морський торговельний порт переробив сім мільйонів тонн вантажів. Таке було лише 17 років тому, коли до нього входили нині самостійний порт «Жовтневий» і Ожарський кар'єр. Наприкінці року вантажопотік у порту збільшиться до 7,5 мільйона тонн. За рік чистий прибуток підприємства зріс на 400 тисяч гривень. У планах на 2008 рік — зростання перевалки хімічних і нафтопродуктів, завершення будівництва розподільного холодильника і комплексу з переробляння тріски. Важливим є те, що цього року вдалося залучити вигідного клієнта, який досі користувався послугами румунського порту Констанца.

Олена ІВАШКО.

У країні не залишилося жодної картини художника Давида Бурлюка

На лондонському аукціоні Сотбі було встановлено «український» рекорд: картину лебединського художника Давида Бурлюка «У церкві» продали за 650 000 доларів. За твердженням експертів, тепер в Україні не лишилося жодної картини видатного українського митця. Він був не тільки художником, а й поетом, одним з основоположників футуризму, теоретиком і пропагандистом нового мистецтва.

Народився 1882 року на хуторі Семиротівка Лебединського району. 1920-го художник емігрував до Японії, звідти — до США. Помер український митець 1967 року в Нью-Йорку. Та славетний українець назавжди залишився в пам'яті народній. Нинішнього року і Сумщина, й Україна урочисто відзначили 125-річчя з дня народження Давида Бурлюка.

Владислав ЖМУРКОВ. Сумська область.

■ ФОТОФАКТ

Фото Олександри КАЛАШНИКОВОЇ (Україноформ).

Киянам презентували «трамвай майбутнього» — модульний трамвайний вагон з низьким рівнем підлоги і управлінням електроприводом на IGBT-модулях: швидкісний, безшумний, економний, з високим рівнем комфорту і безпеки для пасажирів та водія.

Час показати національний туристичний продукт От тільки б розв'язати проблему доріг і туалетів

Україна запрошує! Це слоган рекламної кампанії, яку презентувала Держслужба туризму й курортів. Там стверджують: наша країна має всі умови — географічні, кліматичні, історико-культурні — для розвитку туризму. Але, на жаль, про це мало знають за кордоном. Розповідатимуть відтепер про туристичний національний продукт України в країнах близького й далекого зарубіжжя рекламні ролики й біг-борди. За словами заступника міністра культури й туризму Михайла Кулиняка, ця акція довгострокова. Треба встигнути до «Євро-2012» створити нашій країні позитивний туристичний імідж. А для цього нинішнього року з бюджету виділено вісім мільйонів гривень. Це не так уже й багато. Греція, наприклад, більше половини

коштів, які виділяє на розвиток туризму, витрачає на рекламу. Втім, лише роликами не обійтися. Гарних місць та історичних пам'яток у нас справді багато. А ось з дорогами, туалетами й готелями — проблеми. За сервісом та інфраструктурою розваг нам іще далеко до європейських стандартів. Це визнає й голова Державної служби туризму й курортів Анатолій Пахля. Ситуацію з вітчизняним турсервісом «Голосу України» він прокоментував так: — У нас є 1300 пансіонатів і будинків відпочинку. Але цього року вони були заповнені лише на 35 відсотків. По Україні працює 300 готелів. І поки що тільки сім з них — п'ятизіркові. Нові туристичні об'єкти, що надають послуги з

розміщення й відпочинку, відповідають євростандартам. А ті, що були побудовані ще за Радянського Союзу, потребують реставрації та капітального ремонту. І залучення величезних інвестицій. Я переконаний, що саме інвестиції можуть розв'язати проблеми туристичної галузі в Україні. За рахунок держбюджету ми не зможемо задовольнити всі її потреби. Торік загальний обсяг наданих туристичних послуг становив 37 мільярдів гривень. А в бюджет надійшло близько 7 мільярдів. Анатолій Пахля стверджує: якщо вдасться розвинути інфраструктуру навколо туристичних об'єктів (дороги, розважальні центри, готелі), ця сума зросте в кілька разів.

Ольга ВІТЕР.

Музиканти з Одеси беруть участь у міжнародному фестивалі військової музики у ФРН

Оркестр Одеського центру військово-музичного мистецтва Збройних сил України під керівництвом підполковника Віктора Семенова вже не вперше бере участь у цьому міжнародному конкурсі. Для фестивалю підготували спеціальну програму на теми козацьких і українських народних пісень, творів з української музичної класики. Маршрут музикантів у погонах пролягає через міста Леер, Відмунд, Ольденбург і Франкфурт.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Порятунок потоплючих — справа рук підготовлених фахівців

П'ять днів українські військові авіатори-вертолітники ВМС України на військово-морській базі Норфолк (США) тренувалися в проведенні пошуково-рятувальних дій на морі. Навчання проходило в рамках участі в травні—серпні наступного року фрегата «Гетьман Сагайдачний» в операції НАТО «Активні зусилля». Українські військові ознайомилися з організацією та проведенням пошуково-рятувальних дій за стандартами Північноатлантичного альянсу, відпрацювали порядок використання рятувального оснащення.

Микола МАГДИЧ.

Севастополь.

Реформа Європейського союзу. Спроба №2

Учора представники держав-членів ЄС підписали Лісабонський договір. Цей документ ще задовго до його підписання назвали історичним. Адже після того, як у 2005 році Франція і Нідерланди на референдумах відхилили проект Європейської Конституції, подальша інтеграція ЄС опинилася під великим знаком запитання. У європейців не було основного документа, який визначав би функціонування і подальший розвиток співтовариства. Щоправда, мабуть, пам'ятаючи про долю проекту Конституції, цей документ назвали «Договором про реформи» і вирішили, що більшість держав-членів ратифікуватимуть його не через референдуми, а через парламенти.

Водночас експерти зазначають, що Лісабонський договір містить дуже багато суперечностей. Його текст став результатом багатьох компромісів, на які пішли європейські держави. Тому документ рясніє винятками і доповненнями. Так, з Лісабонського договору зникли гімн і прапор майбутньої європейської наддержави, а також посада загальноєвропейського міністра закордонних справ. Але залишилася посада президента ЄС — його обиратимуть Рада ЄС і Європарламент на термін 2,5 року. Змінено і чинну нині систему одноголосного прийняття рішень. З урахуванням масштабного розширення ЄС введено принцип їх прийняття «подвійною більшістю»: рішення буде прийнято, якщо його підтримали не менш як 55 відсотків країн — членів ЄС, у яких проживає не менше 65 відсотків населення Євросоюзу, а заблокувати рішення можуть не менш як чотири країни. Цьому протидіяє Польща, побоюючись

ослаблення позицій «середніх» країн і посилення великих. Улітку було знайдено компроміс: формула «подвійної більшості», на відміну від інших статей договору, діяти не з 2009 року, а з 2014-го. За цей час спеціально для Варшави знайдуть якийсь «проміжне рішення». Перераховані протиріччя — лише вершина айсберга. Не виключено, що багато з них уже сьогодні обговорюватимуть на саміті ЄС у Брюсселі.

Але наших громадян більше цікавить те, що підписання цього договору означає для України. Експерти вважають, що поява такого документа позитивно позначиться на двосторонніх відносинах хоча б тому, що ЄС отримає (у разі, якщо договір ратифікують) документ, що визначатиме систему можливого розширення співтовариства. Однак приводів для великих радощів немає. Нині кандидатами на вступ до ЄС є Туреччина, Хорватія і Македонія. Гіпотетичними кандидатами на вступ вважають Балканські країни.

Як повідомив у коментарі для нашої газети менеджер європейських проектів організації «Інтерньюс-Україна» Володимир Єрмоленко: «Для України підписання Лісабонського договору не має особливого значення. Цей документ — компромісний варіант, на який вийшли держави-члени ЄС десь півроку тому під час головування Німеччини. Там немає нічого нового про перспективи розширення ЄС. Те, що справді важливо для України, — це переговори, що ведуть за Новою посиленою угодою. А Лісабонський договір характерний насамперед тим, що робить чіткішою систему головування в ЄС і консолідує зовнішню політику».

Тетяна ПАСОВА.

■ СВІТ КОРОТКО

КИТАЙ

Дві пожежі забрали життя

Унаслідок двох пожеж у Китаї загинула 31 особа, ще близько 20 одержали травми та опіки різного ступеня тяжкості. Як повідомили, в ніч на четвер виникла пожежа на другому поверсі популярного серед населення кафе в місті Дунгуань південної провінції Гуандун. У результаті загинули десять осіб, серед яких чотири іноземці. У повідомленнях поки що не зазначається, громадянами якої країни були загиблі. Тим часом у місті Веньчжоу в Східному Китаї загорілася 28-поверхова офісна будівля. Там загинула 21 особа. Щорічно в Китаї в результаті пожеж, вибухів та інших нещасних випадків на виробництві гинуть тисячі людей.

АРКТИКА

Через п'ять років не буде льоду?

До 2013 року весь лід в арктичних морях може розтанути. Такий песимістичний прогноз зробили каліфорнійські дослідники. Відповідно до їхніх даних, улітку 2007 року площа крижаного покриву в Арктиці зменшилася до чотирьох мільйонів квадратних кілометрів, хоча, згідно з попередніми розрахунками, вона мала становити майже сім мільйонів квадратних кілометрів. Також швидко скорочується і товщина крижаного панцира.

Зазначимо: раніше дослідники припускали, що лід збережеться в північних морях щонайменше, до 2040 року. Однак з'ясувалося, що вони не врахували низку важливих чинників, котрі впливають на процес танення.

КАРИБИ

Пройшовся запізний шторм

Країнами Карибського басейну пройшов тропічний шторм «Ольга», що став причиною загибелі щонайменше 13 осіб. У результаті сильних повеней у Домініканській республіці загинули принаймні 10 осіб, ще кілька пропали безвісти. Більш як п'ять тисяч людей змушені були залишити свої будинки. У Пуерто-Ріко через зливу стався зсув, унаслідок якого загинув чоловік. Через зливи десятки тисяч пуерторіканців залишилися без води та електрики. Також повідомляється про загибель двох осіб на Гаїті. Шторм прийшов у регіон у вівторок, майже через 10 днів після офіційного закінчення сезону ураганів в Атлантиці.

США

Нагороду за голову бен Ладена збільшили

Палата представників конгресу підвищила розмір винагороди за спіймання терориста №1. Сума становить 50 мільйонів доларів. Відповідне положення включене до тексту законопроекту про оборонні витрати. «За» проголосували 370 членів, 49 — «проти». Раніше за голову Усамы бен Ладена держдепартамент пропонував нагороду в розмірі 25 мільйонів доларів. За даними ФБР США, ще 2 мільйони доларів пропонуються по лінії Асоціації повітряного транспорту США. Документ невдовзі має бути прийнятий сенатом і одразу надійде на підпис президентові Джорджу Бушу.

У Вінниці пройшов обласний конкурс «Кулінарне мистецтво-2007» серед учнів професійно-технічних училищ.

Болгарський журнал іноземної літератури та мистецтва «Панорама» опублікував твори сучасних українських поетів і письменників (Укрінформ)

■ ТЕМА «А він перший почав!»

У словнику вживаних суспільством іменників, крім «коаліціада, спікеріада, прем'єріада», з'явилося ще одне сленгове слівце: «блокадіада». Коли цей гріх закидають політикам, то вони відбиваються: «А ви пам'ятаєте, що робили наші опоненти тоді й тоді? Блокували трибуну голови парламенту, сурмили в дудки, вмикали сирени, свистіли, захоплювали шитову й туалети!»

При цьому народні обранці роблять екскурси в історію парламенту — аж до початку створення, звинувачуючи опонентів у перешкоджанні роботі та «дерибані під шумок» землі, підприємств, держбюджету. І вимагають одне від одного толерантності, а також вибачення за «безпідставні» звинувачення. Але не дійдуть згоди, хто саме має вибачитися, бо в кожного — «залізний» аргумент: «Вони перші почали!»

Водночас усі запевняють, що готові співпрацювати, якщо інші підуть на... компроміси. Один з лідерів «НУ-НС» вбачає вихід з «блокадіади» в залученні до процесу співробітників управління держохорони, інший вважає, що проти коаліції задіяні... демонічні сили. І обіцяє запросити священників для освячення приміщення, після чого все піде добре.

Як на мене, то галас у парламенті — настільки несерйозний, що здалеку, мабуть, важко повірити у ймовірність того, що відбувається. В чому, приміром, нині камінь спотикання? Ймовірна опозиція вимагає від ймовірної коаліції дотримуватися Регламенту: спочатку завершити формування керівних органів парламенту, а після цього — обирати прем'єр-міністра. Натомість опоненти вдають, що у своєму прагненні зробити навпаки не вбачають порушення Регламенту. Мовляв, Голову Верховної Ради обрали, то парламент може працювати й без заступників глави парламенту. Хоч усі учасники чудово розуміють: правила формування органів державної влади не можна порушувати, хоч би як того хтось хотів...

А може, хаос, у якому нині опинився вищий законодавчий орган, не такий уже й хаос? Якщо зважити на неймовірну покладливість кандидата на посаду прем'єр-міністра: опозиції — усі комітети, які вона забажає. Щоб і контролювала діяльність виконавчої влади, і спостерігала за нею. Але... спочатку — голосування за прем'єра. Дивний поспіх, адже для цієї процедури у парламентаріїв було 30 діб. Достатньо, щоб сформувати комітети, обрати заступників глави Верховної Ради і прем'єра.

То, може, насправді у цих каламутних потоках безладу все-таки можна встигнути наловити рибки — такої, яка кому потрібна? Приміром, у хаосі хтось повинен обов'язково «кермувати»: за нашим Основним Законом, якщо певні процеси не регулює закон, то це робить своїми указами Президент. Тоді навіщо парламент? А пакет потрібних і главі державі, і коаліції законів уже підготовлений. Маючи навіть хистку більшість, коаліція за них проголосує. Чи не тому Президент упродовж кількох місяців удає стороннього спостерігача: то когось полає, то висуває ініціативи, від котрих суспільству, як то кажуть, ні холодно ні жарко. При цьому він ні за що не несе відповідальності.

Тим часом ніхто й озирнутися не встиг, як відбулося те, чого в демократичному суспільстві ніяк бути не може: цілковите зрощення партій з державним апаратом. Уже не тільки глава держави, а й його канцелярія перебрали на себе керівництво процесами, які відбуваються у парламенті, а сам він — почесний голова партії — члена правлячої коаліції, його секретаріат розв'язує кадрові питання і парламенту, і майбутнього уряду.

Валентина ПИСАНСЬКА.

■ ОГОЛОШЕННЯ

Ухвалою ГОСПОДАРСЬКОГО СУДУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ (43010, м. Луцьк, проспект Волі, 54-а) від 13.11.2007 р. порушено провадження по справі №7/162-Б про банкрутство СІЛЬСЬКОГОС-ПОДАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СТАРК-АГРО» (45622, Луцький р-н, с. Усичі, код ЄДРПОУ 31296079, р/р 26042233849034 в ВГРУ ЗАТ КБ «Приватбанк», м. Луцьк, МФО 303440).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Василюка Ігоря Миколайовича (Ліцензія серії АВ №347106 від 20.07.2007 р., 43025, м. Луцьк, проспект Волі, 1-Б/5).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарсько-го суду Автономної Республіки Крим від 26.11.2007 р. по справі №2-17/320-2007 Філіал акціонерного товариства відкритого типу «Машинобудівельне виробниче об'єднання ім. І. Румянцев» «Пансіонат «Новий Світ» (сmt. Новий Світ, вул. Судакська, 7; ЗКПО 20733976; р/рахунок №26003261806001 в КРУ ЗАТ КБ «Приватбанк») визнано банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Трубо Роза Тимерханівна (ліцензія серія АБ №116202 від 18.01.2005 р.; 98112, м. Феодосія, вул. Гарнаєва, 9).

Створено міжвідомчий оперативний штаб з питань боротьби з контрабандою за участю представників місії ЄС в Україні (Укрінформ)

Мотивації та реальність

Футбол. Ліга чемпіонів. Груповий раунд. 6-й тур. 12 грудня.

Група Е. «Барселона» (Іспанія) — «Штутгарт» (Німеччина). 3:1. «Рейнджерс» (Шотландія) — «Ліон» (Франція). 0:3. «Барселона» — 14 очок, «Ліон» — 10, «Рейнджерс» — 7, «Штутгарт» — 3.

Група F. «Рома» (Італія) — «Манчестер Юнайтед» (Англія). 1:1 (Манчини, 71 — Пікує, 34).

«Спортинг» (Португалія, Лісабон) — «Динамо» (Україна, Київ). 3:0. **Голи:** Полга, 35 (п), Моутінью, 67, Ліедсон, 88.

«Спортинг»: Патрісіу, Абел, Полга, Тонел, Ронні (Велозу, 61), Сілва, Фарнеруд (Вукчевич, 68), Моутінью, Ізмайлов, Пурович (Паес, 86), Ліедсон. **Тренер** — Паулу Бенту.

«Динамо»: Луценко, Маркович, Допілка, Гавранчич, Несмачний, Гоане, Гусев, Нінкович, Ребров (Белькевич, 80), Бангура (Кравець, 57), Шацьких. **Тренер** — Олег Лужний.

Арбітр — Стюарт Дугал (Шотландія).

Лісабон. Стадіон Жозе Алваладе. 19 402 глядачі. 9 градусів.

	В	Н	П	М	О
1.«МЮ»	5	1	0	13—4	16
2.«Рома»	3	2	1	11—6	11
3.«Спортинг»	2	1	3	9—8	7
4.«Динамо»	0	0	6	4—19	0

Група G. ПСВ (Нідерланди) — «Інтер» (Італія). 0:1. «Фенербахче» (Туреччина) — ЦСКА. 3:1. «Інтер» — 15, «Фенербахче» — 11, ПСВ — 7, ЦСКА — 1.

Група H. «Арсенал» (Англія) — «Стяуа» (Румунія). 2:1. «Славія» (Чехія) — «Севілья» (Іспанія). 0:3. «Севілья» — 15, «Арсенал» — 13, «Славія» — 5, «Стяуа» — 1.

«Спортинг» у Лізі чемпіонів перепустку у весну-2008 не здобув. Але в Кубку УЄФА гратиме. І ми, гадаю, від такого б не відмовилися. Так от, найімовірніше, той факт, що біло-зелені вирішили питання з виступом у євробубках навесні, і вплинув на їхніх прихильників. Тому, гадаю, матч проти киян видався для них другорядним. І, як

наслідок, на отих веселкових трибунах було чимало порожніх місць.

А от для «Динамо» мотивацій було чимало. По-перше, треба було будь-що не програти, щоб не встановити сумного рекорду — жодного очка у груповому раунді Ліги чемпіонів. По-друге, в колективі, як відомо, віднедавна з'явився новий тренер. І Юрій Сьомін, котрий ще не став до роботи в клубі, в Москві по телебаченню, можна не сумніватися, уважно переглядав цей матч. Тому кожен мав показати новому наставникові, на що він здатний.

Такі обставини з перших хвилин поєдинку в Лісабоні погналі гостей уперед. Вони досить наполегливо намагалися показати, що налаштувалися серйозно. Особливо непогано кияни захищалися, чіплялися за кожного м'яча. А от в наступальних діях виходило значно гірше, бо їм бракувало останньої точної передачі. Лише раз вивели на ударну позицію Нінковича, але той влучив в оборонця.

Натомість господарі атакували значно гостріше. На 10-й хвилині забити мав Пурович. Але не влучив з кількох метрів. М'яч пролетів поряд зі стійкою воріт. Потім метрів з 25 потужним ударом відзначився Тонел. Трохи вище воріт. Здавалося, неприємності до нас прийшли несподівано. Несмачний необгрунтовано грубо атакував Ліедсона. Можливо, вчинив так із переляку. І Дугал, не вагаючись, призначив пенальті.

Та оця видимість рівної гри була хибною, бо футболісти «Спортинга», як то кажуть, дурня клеїли. І коли чемпіон України починав виявляти активність, не зволікали ставити його на місце. Хоча після перерви українська команда, підкинувши «палива в топку», захопилася атакувати. Здавалося, успіх ось-ось прийде до них, бо динамівці створили кілька гострих ситуацій біля воріт господарів. Та, на жаль, не скористалися жодним. А лісабонці, відбивши атаки киян, тихенько собі, з якоюсь незвичайною легкістю, здійснили каральний рейд. І, розігравши,

мов по нотах, нескладну комбінацію, вкотили м'яча у ворота Луценка.

Могли забити втретє господарі на 77-й хвилині, коли Пурович бив по порожніх воротах. На щастя, виручив Несмачний, котрий вибив м'яча з лінії воріт у стрибку. Але «Спортинг» у підсумку домігся свого і забив третього м'яча.

Олег Лужний на прес-конференції не жалів підопічних. І ще раз повторив, що нинішньому «Динамо» не до снаги успішно виступати в Європі. Його рівень відповідає лише чемпіонатові України.

Дещо іншої думки був генеральний директор ФК «Динамо» (Київ) **Реваз Чохонелідзе**. Він наголосив, що деякі основних гравців команди з різних причин не можуть брати участь у матчах. Футболісти, котрі сьогодні грали проти «Спортинга», показали все, що вони можуть. На жаль, можуть вони небагато. Як на мене, помилок, котрі вплинули на результат, припустився арбітр. Він несправедливо призначив пенальті, а другого м'яча нам забили з положення «поза грою». Звісно, що це мало психологічний вплив на наших гравців.

— Але це, так би мовити, деталі. А в цілому це був, мабуть, провальний сезон для динамівців?

— Я так не вважаю. По-перше, ви помиляєтеся, минула лише половина сезону. Попереду більшість матчів другого кола чемпіонату. Ми відстаємо від «Шахтаря» лише на п'ять очок. І докладемо всіх зусиль, щоб надолужити згаяне. Справді, в Лізі чемпіонів ми виступили невдало. Але така гра, на жаль, — поки що наша стеля. Попереду будівання нової команди. Перевагу віддаватимемо своїм вихованцям. Коли їм довірятимуть, то вони знатимуть, за що грають.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Лісабон—Київ.

Дякуємо керівництву ФК «Динамо» за допомогу в організації цієї публікації.

ЯРЕМЧУК Роман Юліанович

12 грудня 2007 року після тривалої хвороби на сімдесят третьому році життя помер один із засновників вітчизняної світлотехніки, великий патріот України Роман Юліанович Яремчук, який до останніх днів свого земного шляху залишався активним пре-

зидентом тернопільської світлотехнічної корпорації і відкритого акціонерного товариства «Ватра».

Р. Ю. Яремчук був академіком Академії економічних наук України, почесним професором Тернопільського державного технічного університету імені І. Пулюя, почесним громадянином Тернополя; дійсним членом Американської академії лідерів бізнесу і торгівлі та заслуженим машинобудівником України. Його трудові досягнення відзначені орденом «За заслуги» III ступеня та чотирма орденами СРСР, а ім'я занесено до «Золотої книги української еліти».

Р. Яремчук народився 3 лютого 1935 року у с. Байківцях поблизу Тернополя. Після закінчення Львівського політехнічного інституту з 1957 р. почав тру-

дову діяльність на Тернопільському заводі «Електроарматура». З 1977-го — генеральний директор «Ватри», а з 1996 року до останніх днів життя — її незмінний президент.

Завдяки його непересічному організаторському таланту, глибоким фаховим знанням, постійній налаштованості на науково-технічний розвиток, невеличке підприємство вже в 70-ті роки перетворилося на одну з найбільших світлотехнічних фірм колишнього Союзу з найвищим у галузі рівнем механізації та автоматизації виробництва, високотехнологічних процесів і якості продукції.

Попри важкі кризові явища 90-х років «Ватра» на чолі з Р. Ю. Яремчуком успішно адаптувалася до ринкових умов, зберігаючи свій потужний науково-технічний та виробничий потен-

ціал, імідж фірми, яку поважають у державі та світі.

У творчому доробку Романа Юліановича понад 30 друкованих праць з теорії освітлення та з проблем управління економікою. Він є автором 25 винаходів.

Його не раз обирали депутатом Тернопільської обласної ради. Багато років очолював Раду директорів Тернополя. Нагороджений золотого медаллю імені М. Туган-Барановського за значні досягнення у галузі економічної думки.

Світла пам'ять про талановитого організатора світлотехнічної галузі нашої держави, ревного патріота і великого життєлюбця навічно залишиться у наших серцях.

З глибоким сумом і вічною шанобою — генеральна дирекція і весь трудовий колектив тернопільської «Ватри».

ШАНОВНІ АКЦІОНЕРИ

ДАХК «Чорноморський суднобудівний завод»

ДАХК «ЧСЗ» повідомляє, що, ані Дирекція, ані акціонери, що в сукупності володіють більш 10% акцій ДАХК «ЧСЗ», не скликали загальні збори акціонерів ДАХК «ЧСЗ» на 14.12.2007 р. та 23.01.2007 р. з проведенням їх в м. Львові. Інформація, що вами отримана про проведення цих зборів в м. Львові є неправдивою і такою, що направлена на дестабілізацію роботи товариства.

Єдиним законним реєстратором, що здійснює ведення реєстру власників іменних цінних паперів ДАХК «Чорноморський суднобудівний завод» є Товариство з обмеженою відповідальністю «ПІДПРИЄМСТВО-РЕЄСТРАТОР «ВІТЕЛ» (ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 31447135, місцезнаходження : 95050, АРК, м. Сімферополь, вул. Чайкіної, 1; ліцензія на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - депозитарної діяльності, а саме діяльності з ведення реєстру власників іменних цінних паперів: серія АВ №362120, видана Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку 14.08.2007 р., строк дії ліцензії 14.08.2007 р. - 14.08.2012 р.).

Інформація щодо скликання загальних зборів акціонерів ДАХК «ЧСЗ» можна отримати за місцезнаходженням товариства за адресою: м. Миколаїв, вул. Індустріальна, 1; тел.: (0512) 47-68-43.

Дирекція ДАХК «ЧСЗ».

Старість треба поважати, а не використовувати людей похилого віку для політичних спекуляцій

■ АКТУАЛЬНО!

Одразу хочу попередити всіх інтриганів, прогресивних і непрогресивних соціалістичних та комуністичних екстремістів вкупі з олігархами регіонально-сепаратистської орієнтації та інших ортодоксів від антиукраїнсько-імперського фундаменталізму, котрі добре навчилися правдоподібно вішати макарони брехні на вуха довірливих громадян, що пишущу це для людей мислячих і патріотичних, для осіб відповідальних, національно свідомих і добрих серцем. Пишу від доброго серця для розумних людей з добрим серцем.

Гра зі стіною

Тепер, коли чергова виборча чехарда залишилася позаду, давайте задумаємося над актуальним і, здавалося б, банальним запитанням: **що це воно таке — вибори, що це за явище, що за процес, яку мету має і яку користь від виборів має суспільство, заради чого це все?**

Тільки не треба отак одразу поспішати з відповіддю. Адже тут можливе таке величезне розмаїття варіантів, що далеко не кожен професор може дати собі раду; а що вже казати про нас грішних.

Бо нам, грішним, досі було відведено роль стінки, яка має стояти тихо і незрушно, а своїм мовчанням і непорухлистістю давати можливість відбиватися м'ячикам брехливих обіцянок, що їх кидають на нас можновладні «фахівці», які мають постійну прописку в кабінетах на печерських пагорбах.

Цей піарний «теніс», в якому Нації відведено роль стіни, продовжується вже шістнадцять років, а м'ячики, після кожного удару по наших нервах і гаманцях, відбиваються у напрямку, потрібному можновладним «тенісистам», котрі кидають м'ячики з позиції влади.

На цій позиції час од часу з'являються нові претенденти (серед яких багато давно відомих); претенденти на участь у цій грі зі стіною, себто з нами, виборцями. А коли закінчується гра, себто каденція чергового гравця (гравців), і він, витираючи піт від напруженої «роботи» біля загальнонаціонального майна і мільярдів грошей, встигне й собі здобути невеликий шматочок пирога, що випікається руками і розумом цілого народу в центрі Європи, тоді призначаються чергові вибори.

Вибори чергових

Так їх можна назвати — **чергові вибори**. Або — вибори чергових. Бо треба обирати **чергових гравців у «теніс»**. Причому влада хоче, щоб електорат обрав тих самих чергових, черга яких щойно закінчилася, бо їм — «тенісистам» — **конче потрібна спадкоємність гри**. Гри корупційної, гри проти стіни, проти нас з вами, яких вони вважають за електорат, а не за свідомих громадян.

Отже, вибори — це певне політичне явище за формою, яке є суспільно-економічним за змістом і за своїми наслідками. Бо якщо економіка — це наука про інтереси в господарюванні й водночас практика реалізації цих інтересів, то цілком очевидно, що на виборах стикаються різні, нерідко цілком протилежні за своєю направленістю і метою, інтереси.

Наприклад, інтерес мешканця села — простий і зрозумілий: володіти землею для **ефективного** її використання шляхом особистої праці на цій землі в інтересах суспільства і пишатися не лише цим, а й визнанням з боку держави.

Натомість інтерес «фахівців з управління селом», які сидять у комфортних кабінетах на Хрещатику, — дещо подібний за формою (пишатися своїм приватним і дуже **ефектним** володінням землею), але зовсім протилежний за змістом, бо не передбачає використовувати в інтересах суспільства приватизовані ними природні ресурси.

■ ОГОЛОШЕННЯ

ДО УВАГИ АКЦІОНЕРІВ ЗАТ «Американська Компанія Страхування Життя АІГ Життя»
Правління ЗАТ «Американська Компанія Страхування Життя АІГ Життя» повідомляє, що чергові Загальні збори акціонерів відбудуться **30 січня 2008 р.** об 11.00 за наступною адресою: 600 King Strіt, м. Уїлмінгтон, штат Делавер, 19801, США (600 King Street, Wilmington, Delaware, 19801, USA). Реєстрація акціонерів відбудеться за зазначеною адресою з 10.30 до 11.00.

Порядок денний:

- Звільнення з посади Голови Правління пана Павола Норулака та призначення пана Андрія Пікули Головою Правління.
  - Звільнення пана Андрія Пікули з посади Першого Заступника Голови Правління та призначення пана Олександра Сапса на посаду Першого Заступника Голови Правління.
  - Підписання трудового контракту з Головою Правління.
- Акціонери можуть ознайомитись з усіма документами та інформацією, пов'язаними з вищезазначеним порядком денним Загальних Зборів Акціонерів за місцезнаходженням Товариства та/або шляхом надіслання запиту електронною на адресу першого заступника Голови Правління Andriy.Pikula@ALICO.ua.
- Акціонери повинні мати при собі документ, що посвідчує особу. Представники, що діють за довіреністю, повинні надати належним чином оформлену та засвідчену довіреність на право участі та голосування на зборах.
- Правління ЗАТ «Американська Компанія Страхування Життя АІГ Життя».
- Контактні номери телефонів:** +380 44 494 1343; +380 44 494 1344.

У селі Смяч Новгород-Сіверського району народного депутата IV та V скликань зустрічають шанобливо, але якби він ще й здоров'я додав або десяток років скинув...

престарілих шляхом так званого «голосування на дому».

Але ж, покладемо руку на серце і згадаймо добре відоме — люди якого віку найчастіше питають сусідів у день виборів: «За кого слід голосувати?»

Запитаймо себе: чому паспорт громадянина України молодша людина отримує в 16 років, а право обирати і бути обраною отримує у 18 років?

Медики, зокрема пси-

хологи і педагоги, пояснюють нам, що **свідомість людини** у віці 18 років **стає настільки досконалою**, що людина може вільно орієнтуватися в суспільних процесах, навіть стати до роботи і створювати суспільно потрібний продукт своєю суспільно значимою працею. Тобто бути активним членом суспільства.

Проте чи ця **досконалість свідомості**, працездатність й здатність вільно орієнтуватися в суспільних процесах зберігається у всіх людей віком, скажімо, 70—90 років? Бо якщо б це було справді так, тоді треба відповідно збільшувати пенсійний вік...

Від людей якого віку найчастіше чуємо: «За кого не голосуй, а толку все одно не буде!» В якому віці падає інтерес до життя і людина зайнята переважно своїми хворобами? «Про яке майбутнє говорите!? Тут хоч би ще день прожити!», — так люди певного віку виражають свої насущні інтереси.

В якому віці вуха недочувають, очі не побачають, а пам'ять не пам'ятає, що було вчора?

Мій сумнів щодо доцільності участі цих людей у виборах — **це питання не етичне, а моральне і організаційно-технологічне**. Глибоко шануючи заслужену старість, схилиючи голову перед людьми похилого віку, чи не переважна більшість яких живе спогадами і живе за інерцією, за звичками, мусимо чесно визнати, що їхній свідомий вибір не може бути повністю свідомим, бо вже не повністю сві-

домою є їх орієнтація у часі й просторі, у складних суспільних процесах.

Моральний аспект проблеми цілком зрозумілий: для людей похилого віку треба створити умови достойного життя, а не по-злодійському використовувати їх старість для збільшення голосів на виборах в інтересах певної політичної сили.

Я пропоную просте і справедливе організаційне рішення: **надати право голосувати лише на виборчій дільниці, тобто всім тим, хто незалежно від віку, за своїм станом здоров'я здатен самостійно прийти на виборчу дільницю у день виборів і проголосувати**.

Дайте спокій хворим і престарілим! Не треба їх штучно втягувати у виборчий процес, якщо у них немає можливості чи бажання в ньому брати участь. Зрештою, навіть здорова молода людина має право не голосувати зовсім. І ніхто до неї не їде з урною для голосування.

Отже, надаймо право не голосувати і не гвалтуймо тих, хто вже (чи поки що) цього не може зробити самостійно і повноцінно. Бо так само, як на початку життя (й при здоров'ї) свідомість непомітно для самої людини формується, так само наприкінці життя (й при хворобі) ця свідомість деформується.

Чи не є ганебним для суспільства, коли, спекулюючи на старості, на деформатії свідомості, у людей похилого віку і хворих купують голос за кульок гречки?!!

Чи участь у виборах людей з деформованою свідомістю є раціональним порядком для суспільства, яке під час виборів обирає своє майбутнє?

Бо якщо серйозно відповісти на запитання, поставлене на початку цього матеріалу, **вибори — це свідомий і відповідальний вибір громадянами України свого майбутнього!**

Питання майбутнього Нації — а саме на це питання мають відповісти громадяни України під час виборів — надто серйозне, щоб до його вирішення втягувати людей з непевною, невизначеною чи сумнівною свідомістю, а особливо допускати до цього «організаторів», котрі цією свідомістю намагаються маніпулювати.

Віталій КОРЖ,
*народний депутат України, (фракція БЮТ).
Фото Сергія МАРТИНЕНКА.*

Що турбує чернігівчан?

Чернігівщина — регіон не без проблем. З ними люди йдуть до керівників різних рівнів. Тільки до облдержадміністрації з початку року надійшло більше 2000 пропозицій, заяв, скарг. Більшість з них вирішені позитивно. Але багато на Придесенні таких, хто й не турбує вищі інстанції. Не тому, що не вірять у справедливість. Просто знають можливості регіону. Чим незадоволені чернігівчани? Про це ми намагалися дізнатися у наших співрозмовників.

Степан Іванов (с. Ведильці):

— Для нашого села найбільша проблема — погані дороги. Вони з вибоїнами, давно не ремонтувалися. Важко по такому шляху добиратися у село. Машини псуються. Заміняли у нас електролінію — то забули почепити радіопроводи. Тепер і радіо послухати не можемо.

Валентина Демиденко (с. Нове):

— Ми живемо у маленькому селі. Клубу нема. Дітям і погуляти ніде. Ось тиждень учні дома сидять, бо шкільний автобус не приїжджає, щоб забрати їх у Седнівську школу. Кажуть, бензину нема. У школі теж проблема — з водопостачанням.

Андрій Сова (с. Великий Листвен):

— Була корова, та у 2006 році здали. Приймали молоко по 60 копійок. А тепер, як багато людей поздавали корови, то і ціна на нього піднялась. Але все одно вирішили з матою її не заводити. Не вигідно. Стільки сіна треба, буряків, що воно однаково так на так виходить.

Тетяна Столенець (с. Локніще):

— Мені до пенсії 6 років. Але я не знаю, як на неї заробити. Немає у селі роботи, хоч ти вбийся. Ну, їздять деякі у Березне на птахофабрику. Але ж це далеко, повертаються десь о 12 годині. Добре, як мають вдома діда чи бабу. А я сама, син уже робить у Чернігові. Нема на кого корову залишити, хазяйство. Влітку збирала смородину — тут один підприємець її у нас вирощував. Але щось він прогорів. Ото й усі заробітки.

Райса Гамза (с. Малинівка):

— Я вже 15 років працюю дояркою. На нашій фермі доять корів 5 жінок. Як хтось захворіє, біда для нас. Ніхто не хоче йти працювати за 500 гривень. Та й нема молодих — повтікали у міста. Мені важко, бо троє дітей. Найменшій дочці 2,5 року. Чоловік покинув. О 5 годині ранку біжу на роботу, а не знаю, як там дитинка сама прокидається... Дитсадок у селі є, але більше 10 років не робить.

Олександра Соя (с. Терехівка):

— Невістка спилася. Її та сина позбавили батьківських прав. Я тепер опікунка семирічної Настусі. Вона зараз лежить у райлікарні. Щодня доводиться їздити провідувати. Наше село біля дач. То дачників возять за 2 гривні, а нас, селян, за 3,5 гривні. І тут ображають! А оце, кажуть, солярка вже по 5 гривень. Так це вже й горюд виорати буде проблема. Всю шкуру здеруть. Я ось корову держу. Так центнер сіна за 40 гривень купляла. Три тонни запасла, щоб дитині молоко було. Я не знаю, як при таких цінах житимемо далі.

Андрій Сидоренко (м. Шорс):

— Я працюю у клубі «Старий замок» диск-жокеєм. Дискотеки проводжу по п'ятницях, суботах та неділях. Приходить шоразу 80—100 хлопців та дівчат. Що найбільше вражає? Вони практично всі безробітні! У нашому райцентрі роботи для них нема.

Людмила Крашеннікова (с. Бурківка):

— Основна проблема — у нашому селі ще немає газу, як в інших селах. Два роки не орали 500 гектарів землі. Нікому було. Тепер ніжинська фірма бере їх у оренду...

...Це лише часточка почутого. Мабуть, у кожному населеному пункті знайдеться ще своє горе. Погодьмося: знати про нього треба не тільки місцевим людям, а й у столиці. Для планування на майбутнє економічної стратегії. Для прийняття доленосних рішень. Зрештою, для вирішення невеличких, але актуальних для регіону проблем.

Сергій ПАВЛЕНКО.

«Заробітчани з Донбасу не розглядають Росію як країну підвищеного ризику. А даремно», — застерігає голова Донецької обласної коаліції із запобігання та протидії торгівлі людьми Людмила ГОРОВА

Гіркий хліб чужини

■ РЕАЛІЇ

П і с л я
служби в армії
Антон повер-
нувся додому,
до невеликого
шахтарського
містечка, і
здобув профе-
сію монтаж-
ника.

Однак початкова заробітна плата в 500 гривень була зовсім не тим, на що очікував хлопець. Хтось із родичів звів його із незнайомцем, який начебто набирав будівельну бригаду для роботи в Ростовській області. Монтажник погодився й вирушив на заробітки. Однак за два роки, які українець провів у сусідній державі, він жодного разу не отримав зарплату в розмірі, обіцяному до від'їзду. Антон, як і його товариші по бригаді, не міг змінити місце роботи: господар забрав його паспорт. «Міліція у мене куплена, — заякував він. — Утечеш — спіймають і до мене привезуть, або собі заберуть, щоб на тебе якісь «висяки» списати. А вже зізнання із тебе виб'ють, не сумнівайся».

Жили будівельники на тих самих об'єктах, які споруджували. Навіть у холодну пору року. В таких умовах Антон заробив хронічний бронхіт.

Однак грошей, які отримував хлопець, не вистачало на життя. Зрештою він змушений був просити матір надіслати грошей, щоб розрахуватися й придбати квиток у зворотний бік.

Цю історію розповіли в Донецькій обласній лізі ділових і професійних жінок, яка входить до складу обласної коаліції із запобігання та протидії торгівлі людьми. «Сьогодні цей молодий чоловік вважає, що був недалекоглядним, — відзначає психолог Світлана Камінська. — Почавши із зарплати в 500 гривень, він міг би за два роки отримати більш високий розряд і працювати досвід. Міг би перекваліфікуватися й змінити місце роботи або суміщати роботу із підробітком. І, напевне, не мав би тих проблем зі здоров'ям, які перешкоджають Антону сьогодні».

— Мені було 48 років, коли я вирішив їхати на роботу до Росії, — розповідає інший підопічний цієї громадської організації, Михайло Петрович. — На той час дорослий син уже мав свою родину, дружина працювала продавцем. Начебто все було, але хотілося ще й машину, і, може, квартиру синові подарувати. У Росії, на шахті, двоюрідний брат працює, чому б не поїхати?

Брат допоміг улаштуватися на вузькоколійне підприємство в іншому місті. Іноді в неділю родичі їздили один до одного в гості. Якось заробітчанин їхав у електричці до брата й відгукнувся на пропозицію веселої компанії:

приєднався до спільного обіду із випивкою.

— Коли отямився, побачив, що сиджу в халабуді на пасовищі серед овець, — продовжує Михайло Петрович. — Раз на тиждень приходила якась жінка й приносила запас їжі. Вона сказала, що я — пастух і з цього вигону самостійно піти не можу. Коли їжі не вистачало, намагався доїти овець, їв траву разом із ними. І весь час робив спроби допитатися, де я і хто ті люди, які привезли мене сюди.

Через чотири місяці жінка ламаюю російською мовою назвала країну, в минулому — одну із республік Союзу, і найближче велике місто. Ще кілька місяців пішло на те, щоб умовити незнайомку принести клаптик паперу і олівця, а потім віднести на пошту і відправити листа до України. І ось одного дня приїхали представники посольства України у супроводі місцевої поліції...

— Повернувся додому я тяжко хворою людиною, — зізнається заробітчанин. — Дружина за цей час оформила розлучення. Син... Він сказав: мовляв, сам винен, я нічого у тебе не просив. Єдина рідна душа з добрим серцем — сестра. Незважаючи на власні хвороби й клопоти, допомогла із житлом, влаштувала в лікарню.

Економіка Донеччини традиційно була «чоловічою»: металургійна, вугільна, машинобудівна, будівельна галузі диктують постійну потребу в чоловічій робочій силі. Звідси — типовий місцевий стереотип: мовляв, лише чоловіки можуть і повинні бути годувальниками, вони не мають права на слабкість. І тому в період економічної кризи в середині 90-х донецькі робітники тисячами почали виїжджа-

ти на заробітки за кордон. Така сама тенденція є і нині.

За словами Людмили Горовой, голови Донецької обласної ліги ділових і професійних жінок та Донецької обласної коаліції із запобігання та протидії торгівлі людьми, в переважній більшості нелегальні заробітчани потрапляють у експлуатацію. Після повернення додому вони соромляться своєї нездатності утримувати родину, мовчать і при цьому гостро потребують психологічної, медичної допомоги, працевлаштування...

— Для нашого регіону характерна низка стереотипів громадської думки, — говорить Людмила Горова. — Зокрема, прийнято вважати, що більшість із тих, хто вирішив поїхати на заробітки за кордон, знає, що виконуватиме важку і неprestижну роботу. І це незважаючи на вищу освіту і великий професійний досвід. Мовляв, навіщо співчувати цим людям? Другий стереотип: Росію не розглядають як країну потенційного ризику. Позначається відсутність мовного бар'єру, схожість культур, спільна історія. Однак і перший, і другий стереотип помилкові. Ніхто не передбачає заздалегідь, що робота виявиться не просто фізично складною, а виснажливою і шкідливою для здоров'я, що обіцяний вільний вибір роботодавця — обман і насправді змінити місце роботи буде непростим і навіть неможливо, що господар може просто посадити під замок, на ланцюг або приставити наглядача.

До виїзду за кордон донецчан підштовхують різні життєві ситуації. Хтось хоче прогудувати сім'ю, хтось — заробити на квартиру, машину, навчання, ремонт. Трапляється, що здобута в юності спеціальність застаріла й не приносить очікуваних грошей. І від'їзд туди, де тебе не знають, а отже, не соромно виконувати низькокваліфіковану роботу, видається єдиним порятунком. Ще одна омана — думка про те, начебто за кордоном усе краще, в тому числі — із дотриманням прав людини. «В Україні люди часто працюють без офіційного оформлення, отримують зарплату в конвертах і при цьому не можуть і не намагаються відстояти свої права, — говорить керівник ліги. — Звикнувши до такого стану речей у своїй країні, людина не намагається дізнатися більше про власні права перед виїздом за кордон». Фахівці радять добре подумати, перш ніж шукати роботу за межами України. Для тих, хто зважує «за» і «проти», працює «гаряча лінія» з питань міграції за номерами 8-800-505-50-10 (безплатно зі стаціонарних телефонів) та 527 (безплатно для абонентів Київстар, МТС, Life:).

Ліна КУЩ.

Фото автора.

* ДОЖИЛИСЯ! * ДОЖИЛИСЯ! * ДОЖИЛИСЯ! * ДОЖИЛИСЯ! * ДОЖИЛИСЯ! * ДОЖИЛИСЯ! * ДОЖИЛИСЯ! *

Порнографією торгують уже й біля церкви

Нещодавно в центрі Івано-Франківська замість вивіски популярного кафе «Картопляна хата» з'явилася інша — «Ігрові автомати». Місто й так на кожному кроці — наче під дулами цих «автоматів», та, видно, ще їх замало. Як почуваяться в такій облозі наші діти? Чи їхня то вина, що не можуть встояти перед спокусами закличних реклам та вивісок? І чи справді все так загрозливо, як інколи здається нам, дорослим?

Відповіді на ці питання значною мірою дають результати перевірки виконання в області Закону України «Про захист суспільної моралі», яку нещодавно провела прокуратура Івано-Франківської області. Висновок

її однозначний: пияцтво й наркоманія стали справжньою пошестю серед підлітків Прикарпаття. Підкріплюють цю тезу цифри. Нині на профілактичному обліку в закладах охорони здоров'я області перебува-

ють 77 підлітків, які епізодично вживають наркотичні речовини, та троє — з діагнозом «наркоманія». Ще 169 підлітків мають схильність до вживання алкогольних напоїв, а двоє — хворі на алкоголізм. Отож програми, заходи, яких постійно вживають органи влади та місцевого самоврядування задля упередження таких речей, вважають правоохоронці, насправді мало що дають. І не тому, що вони малоефективні по своїй суті. А передусім через те, що здебільшого їх виконують формаль-

но, кошти на їх реалізацію не виділяють, а контроль не здійснюють.

І справді, чи мають підлітки якусь альтернативу підвалам та лавочкам, де часто бачимо їх із пляшками пива в руках? За даними головного управління туризму й культури Івано-Франківської облдержадміністрації, на Прикарпатті із 730 закладів культури, які упродовж десятиліть вважались центрами духовного та естетичного виховання дітей і молоді, нині 318 потребують капітального ремонту, а 16 — в аварійному стані.

Більшість клубів у осінньо-зимовий період практично не працюють. Причина банальна — немає опалення. Забезпечення твердим паливом і на цей зимовий період становить тільки 6,5 відсотка від реальної потреби. А це означає, що на двері багатьох клубів можна повісити замок. Ситуацію ускладнює й те, що у сільській місцевості майже немає позашкільних закладів освіти.

То куди ж мають подітися діти? Де повинні зганяти свою енергію та спілкуватися? Підлітки

прямують у нічні клуби та кафе, де і тепло, і музика, і спиртне можна купити, були б гроші. З початку року лише за фактами розпивання алкогольних напоїв неповнолітніми у громадських місцях правоохоронці склали 84 протоколи, з яких за 77 прийнято рішення. Але, як показала перевірка, це мало що міняє по суті. Виконавча влада на місцях і далі надає дозволи на розміщення поблизу навчальних закладів точок, що торгують спиртним і тютюновими виробами. Принаймні під час пере-

Коли ремонт — справжнє задоволення

Так працюють зі своїми клієнтами в національній мережі будівельних гіпермаркетів «Епіцентр К»

У кожної людини в житті є кілька рубіжних моментів, котрі відділяють один етап від другого. Скажімо, ось це було до весілля, а це трапилось після народження дитини, а те сталося після закінчення університету... Тут можуть бути варіації. Але багатьом хоч раз у житті доводиться вимовити таку фразу: «А це було до... ремонту». Той, хто пережив ремонт у своєму помешканні, цілком погодиться, що це не просто життєвий етап, а значно більше. Пригадайте: це стихійне лихо — війна і розруха разом узяті, це просто кінець світу... З цих уст не злітають ці слова під час ремонту?

Національна мережа будівельних гіпермаркетів «Епіцентр К» вирішила поставити все з ніг на голову — чи навпаки — і зробити ремонт справжнім задоволенням. Передбачаю скептичні посмішки ремонтників. І все ж. Тому, хто ремонтує свій дім разом з «Епіцентром», пережити це стихійне лихо значно простіше. Відтепер це зможуть випробувати на собі й хмельничани. А можливість переконались у тому, що будувати можна швидко і віртуозно, вони мали ще до відкриття гіпермаркету — під час його спорудження.

Можна без перебільшення сказати, такими швидкими темпами будівництва місто було просто здивоване. Ще не встигли забити перший традиційний кілок на будівельному майданчику, як уже оголосили про набір людей на нові вакантні робочі місця. Ще не всі бажаючи встигли пройти відбір на цю роботу, як хмельничан уже запрошують на свято відкриття, яке відбудеться 15 грудня. Що ж, темпи справді ударні.

Заступник голови правління компанії з капітального будівництва Борис Синиця розповів, що весь технологічний цикл від першого кілка до відкриття магазину вміщається у 120 днів. Якщо врахувати, що будувати довелося пізньою осінню, а перед тим ще й провести серйозну підготовчу роботу на території, то темпи робіт справді рекордні. Але при цьому не забувають про якість. І будівельні матеріали, і технології, і вимоги до екологічної безпеки — все відповідає найвищим європейським стандартам.

Хмельничани добре знають, що свого часу на цьому місці, де донедавна кипіла робота, планувалося звести культурний центр під назвою «Співоче поле». Він мав стати епіцентром культурного та громадського життя міста. І для цього був розроблений проект грандіозної будівельної конструкції, який передбачав спорудження концертного майданчика та глядацького комплексу.

На жаль, плани не вдалось втілити у життя. Тож багато років по тому голова ради директорів

годився Анатолій Олексійович. — Наші фахівці можуть надати складні системи розрахунків, багатотомні описи нових технологій, перелік європейських стандартів, які ми застосовуємо при будівництві, а потім і при роботі гіпермаркету. Але я скажу про інше: ми робимо все, щоб у кожне місто прийти не з проблемами, а навпаки, з пропозиціями, котрі зроблять життя городян зручнішим, комфортнішим, привабливішим. Ми ніколи не забуваємо, що ми вирости на українській землі, з українських капіталів, завдяки старанням тисяч робочих укра-

лась нею, а планує все-таки втілити її у життя, збудувавши культурно-спортивний комплекс. Отож і виходить, що будівництво хмельницького «Епіцентру К» стало не кінцем, а початком нового «Співочого поля».

І це далеко не єдиний приємний сюрприз, який компанія приготувала жителям міста. Вже почала втілюватись програма благоустрою ділянки біля Південного Бугу: освітлюється й облаштовується територія, будуються сучасні автостоянки. Невдовзі з'явиться транспор-

новий торговий центр у Хмельницькому — це 600 нових робочих місць, котрі з'являються у місті. Навряд чи сьогодні знайдеться багато підприємств, які зможуть похвалитись подібними штатами.

— Окрім того ми переконані, що торгівля підштовхне до розвитку і виробництво, і будівельну галузь, — зауважує Анатолій Мокроусов. — Ми робимо все, щоб у наших гіпермаркетах якомога ширше був представлений саме вітчизняний товаровиробник. Як тільки він знаходить вигідні умови для реалізації своєї продукції, то отримує можливість збільшення виробництва — це аксіоми економіки.

Про те, чим і як торгують в «Епіцентрі», окрема розмова. Сто тисяч різновидів товару, закупівля всього необхідного будівельного матеріалу для ремонту від стелі до підлоги в одному місці й в один день, широкий спектр додаткових послуг, а головне — все за найнижчими цінами — це не просто іміджеві гасла компанії, це щоденна практика її роботи. Тут допоможуть вибрати все необхідне, підлаштують куплений товар до ваших потреб і доставлять до місця призначення. Якщо і при цьому вам щось не сподобалось або залишились невикористані матеріали, як це частенько буває під час ремонту, ви можете сміливо прямувати назад до «Епіцентру К»: зайве — заберуть, непідхоже — замінять, нове — доставлять.

Можливо, для багатьох прозвучить не тільки незвично, але й просто парадоксально: ремонт можна робити із задоволенням і комфортом. Хоча є в цій ситуації люди, котрим справді не позаздриш. Це ті, хто фарбував стелю, клеїв шпалери, міняв підлогу ще до того, як у його місті відкрився «Епіцентр К». Якщо ж ви ще тільки плануєте все це робити, не поспішайте. «Епіцентр» обов'язково прийде і до вас. Компанія планує розширити свою мережу гіпермаркетів до шістдесяти магазинів у різних областях. І ще до завершення нинішнього року, хоч часу залишилось зовсім обмаль, нові гіпермаркети, окрім Хмельницького, будуть відкриті у Кривому Розі, Тернополі та Миколаєві. Отож, якщо ви хочете зробити перший крок до ремонту — не сумнівайтесь, сміливо прямуйте до «Епіцентру К». Разом ви здолаєте всі ремонтні перешкоди. Не вірите? Тоді не слухайте рекламу, не приглядайтесь до рекламних щитів, а просто запитайте у тих, хто вже робив ремонт. Разом з «Епіцентром К».

Ірина КОЗАК.
Фото надано торговою мережею «Епіцентр К».

— Перший наш гіпермаркет з'явився у Києві лише чотири роки тому. Але за цей час ми вже встигли перетворитись на мережу із одинадцятьма гіпермаркетами в різних куточках країни. Хмельницький стане дванадцятим містом, де запрацює «Епіцентр». Для мене це особливо приємно, бо я сам подільчанин, і мені хотілось зробити справжній подарунок своїм землякам.

Щодо подарунка, то дехто сприйняв його доволі насторожено. Мовляв, чи варто зводити такий торговельний майданчик не просто у самому центрі міста, а ще й у заплаві Південного Бугу. Наплив вантажу, транспорту, будівельних матеріалів — чи не стане це загрозою для екологічії річки та й самих городян?

— Це дуже правильні та актуальні запитання, і хвилювання жителів міста зрозумілі, — по-

їнських рук. То хто ж шкодитиме своєму дому? Навпаки, скрізь, де ми працюємо, намагаємося прислухатись і до порад місцевої влади, і до побажань громади. Не просто прислухатись, а виконати всі висунуті ними розумні вимоги. Без такого порозуміння робота нашої мережі просто неможлива.

Так було і в Хмельницькому. Насамперед розпочали з того, що акуратно розібрали недобудовану споруду «Співочого поля». Жодного кілограма металевих конструкцій не було здано на металобрухт, жодної деталі не пошкоджено. Навпаки, відшукали не тільки унікальний проект багаторічної давності, але і його автора. З'ясували, що у колишньому величезному Союзі було лише три подібних. Задумка архітекторів виявилася настільки оригінальною, що компанія не просто зацікави-

тно-пішохідний міст. Через нього пройде транспортна розв'язка, яка зніме автотрафік не лише поблизу гіпермаркету, а й на низці вулиць у центральній частині міста. Вартість лише цього проекту майже п'ять мільйонів гривень. Якщо додати, що у відлюдній заплаві ріки, де довгий час знаходили притулок лише бомжі, з'явиться зелена зона, пішохідні доріжки, а ще — спортивний комплекс у прибережній зоні, стає очевидним, що «Епіцентр К» справді намагається зробити все, щоб життя городян стало комфортнішим.

Вагомим внеском у цю справу стануть і 600 тисяч гривень, які щомісяця надходять до місцевого бюджету від діяльності гіпермаркету. Вже традиційно всі гіпермаркети «Епіцентру», які діють на території країни, сплачують кошти тільки у бюджету тих рад, на території яких вони розташовані. А ще

* ДОЖИЛИСЯ! * ДОЖИЛИСЯ! * ДОЖИЛИСЯ! * ДОЖИЛИСЯ! * ДОЖИЛИСЯ! * ДОЖИЛИСЯ! * ДОЖИЛИСЯ! * ДОЖИЛИСЯ! *

вірки правоохоронці нарахували 16 таких точок, що розташовані менш ніж за сто метрів від шкіл. І ліцензій на право торгівлі підакцизними товарами за це їх ніхто не поспішає розбавляти.

В останні роки у багатьох дітей з'явилася нова розвага — комп'ютерні клуби та інтернет-кафе. Важко сказати, що тут хтось переживає за те, скільки часу підлітки проводять за моніторами, чи достатньо є площ для розміщення такої кількості техніки та як усе це впливає на здоров'я. Нещодавно за результатами прокурорської перевірки за такі порушення органи санітарної служби

вже призупинили діяльність 5 комп'ютерних клубів в Богородчанському, Калуському, Тисменицькому районах, Івано-Франківську. Але впадає в око й інше: керівники таких закладів майже не реагують на розпорядження голови обласної державної адміністрації, згідно з яким неповнолітні не можуть перебувати в ігрових закладах під час проведення уроків та після 21 год. у зимовий час і 22 год. — у літній. І штрафи для них — як з гуски вода. Заплатили — і продовжуємо жити по-старому.

А чи надто дорослі переймаються тим, у які ігри бавляться в цих зак-

ладах дітки? А що це ігри воєнізовані, з елементами насильства та жорстокості — ні для кого не секрет. Ось і виробляють тут дітки характер. А ми потім дивуємося, що вони такі жорстокі та цинічні. А оскільки й кінотеатри у цьому нерідко фільмами допомагають, ринки підсоблюють друкованою та відеопродукцією з порнографічним ухилом або ж пропагандою насильства та жорстокості, то вберетись від цього засилля не те що дитині — дорослому важко. До речі, за таке у місті Коломиї нещодавно порушено кримінальну справу за ст. 301 ч. 2 КК України стосовно приватного

підприємця М., який незаконно збув неповнолітній касети із записами відеofilmів порнографічного характеру. В Івано-Франківську затримали ділків, які збували DVD-диски з порнографічним змістом просто біля церкви. А така продукція формує відповідну поведінку підлітків. І є вже перші «квіточки»: нині в закладах охорони здоров'я області перебуває четверо дітей у віці до 14 років, які хворі на венеричні хвороби.

Чи здатні педагоги протистояти цим процесам? На жаль, сьогодні понад 22 відсотки учнів загальноосвітніх шкіл області позбавлені пси-

хологічного супроводу. Причина — недоукмплектованість шкіл відповідними спеціалістами. У більшості позашкільних закладів не введені ставки практичних психологів. Соціальними педагогами освітні заклади області укомплектовані лише на 63 відсотки. Навіть в інтернатах їх недобір: 80% від потреби практичних психологів та 20% — соціальних педагогів. То хто ж захищатиме суспільну мораль, повертатиме дітей на путь істинну? Чи є дитині до кого звернутися у скрутну хвилину?

А тим часом всіляких організацій, які імітують бурхливу діяльність на цьому поприщі, не

бракує. Однак різнобій у їхній роботі, відсутність координації, взаємодії між ними, розпилення уваги на безліч програм та заходів дають ефект семи няньок, у яких, як відомо, дитя без ока. Бо як добре придивитися, насправді дитина здебільшого опиняється зі своєю бідою наодинці. З бідою, яку легше було б відвернути, ніж потім з неї витягати. А відвернути — це і не спокушати. Та поки що прибутки, здається, для держави важливіші, ніж стан суспільної моралі. Дарма, що потім вони підуть на утримання в'язниць та диспансерів.

Дарина НАЗАРЧУК.

Дні «Голосу України» на Закарпатті

Якщо хочете пізнати Закарпаття за один-два дні, приїжджайте в Іршавський район. Бо він — то Закарпаття в мініатюрі. З дубовими, буковими, смерековими лісами, з горами й долинами, навіть з особливостями закарпатських говірок. Горяни незлостиво називають своїх низинних земляків «лемаками» через їхнє улюблене слово «лем», тобто «лишень», з наголосом на другому складі, а ті, у свою чергу, їх — «верховинцями» з наголосом на тому ж таки другому складі слова.

На території району — і полонина Кук та гора Бужора (у районі 9 населених пунктів мають статус гірських), і відомі на всю Україну ранні овочі зарічанських земледівів, і не менш відомі вина «Іршавське», «Ізабелла» та інші.

Територією району протікають оспівана в

піснях красуня Боржава з притоками Іршавкою та Синявкою, численні гірські потічки з не менш ласкавими й милозвучними назвами. Мас район навіть вузькоколіяку з такою ж ласкавою назвою «кушницька Анцька». Вона як унікальна річ цікавить ситих німецьких й австрійських туристів, але чомусь не нашу не таку вже й бідну українську залізницю.

Район утворений в 1949 році. Територія — майже 10 тисяч квадратних кілометрів. Відстань від райцентру до Ужгорода — 83 кілометри. У 47 населених пунктах проживає близько 100 тисяч не просто населення, а людей. Щоправда, сильна половина «людьми» вважає тільки себе, а слабка для неї — то «жони». Функціонує 25 промислових підприємств основного кола, 19 сільських та 75 фермерських гос-

подарств, чотири будівельні та дві транспортні організації.

Пріоритетні галузі в промисловості — деревообробна, легка, машинобудівна, харчова, борошномельно-круп'яна, будматеріалів, у аграрному секторі — зернове господарство, овочівництво, виноградарство, тваринництво.

Район має багату історію. Археологічні дослідження та розкопки дають підстави стверджувати, що на його території ще в III—II ст. до н. е. видобували залізну руду та виплавляли залізо. За народними переказами та археологічними дослідженнями, вік Іршави сягає тисячоліття, за письмовими джерелами, нинішньому місту — 667 років. Є згадки й про те, що в 1241 році поселення зазнало нападу татаро-монгольських племен.

Боржававський триптих

1. Атмосферу не гріють. Бо мають скупу владу

Теплопостачання, чи, точніше, його відсутність на початку опалювальних сезонів, уже стало притчею во язицех. А от в Іршавському районі його розпочинають без проблем. Цій темі навіть було присвячено виїзну колегію обласної державної адміністрації. Носила вона хоч бюрократичну, але до болю актуальну назву: «Реалізація проектів і конкретних заходів щодо радикального зменшення споживання енергоресурсів на території району і впровадження нових енергозберігаючих технологій». Старання та здобутки іршавчан у цій сфері високо оцінив голова ОДА Олег Гаваші. Таку саму оцінку він поставив іршавчанам і напередодні цьогорічного опалювального сезону, коли в Ужгороді проходили «розбір польотів» реальної загрози зриву постачання тепла.

— Програма енергозбереження в нас діє вже п'ять років, — розповідає голова Іршавської райдержадміністрації Максим Хохлов. — За базовий узяли 1999 рік. Тоді район спожив 72 мільйони кубометрів газу, хоча до його повної газифікації було ще далеко. Нині, коли вона завершена, а кількість споживачів цього палива зросла майже вдвічі, ми використовуємо лише 75 мільйонів кубометрів газу. Підраховано, що майже 30 відсотків становили непродуктивні втрати. Тобто грілася значною мірою атмосфера. Тому й взялися найперше за паспортизацію бюджетних установ, до розробки й доведення лімітів споживання енергоносіїв, а разом з цим — до заміни застарілого обладнання, малоефективних котлів.

Із досьє «Голосу України»

Максим Михайлович ХОХЛОВ народився 27 серпня 1948 року у селі Великому Раковці Іршавського району. Трудову діяльність розпочав електрослюсарем Ільницького шахтоуправління. Після закінчення Ірпінського індустріального технікуму в 1968 році до призову в армію працював майстром, а відтак — начальником металообробного цеху райпромкомбінату. По звільненні в запас обіймав посади інженера-технолога, начальника технічного відділу заводу «Іршавремверстат», директора Кушницького філіалу Ужгородського механічного заводу. Працював у партійних та органах виконавчої влади — на посаді першого заступника голови Іршавської райдержадміністрації. З квітня 2005 року до червня 2006 року був начальником Хустської об'єднаної державної податкової інспекції. З червня 2006 року він — голова Іршавської районної державної адміністрації. Дружина Марія Андріївна та дочка Наталія — педагог за фахом, син Михайло — інженер-механік. Спосіб життя — активний. Улюблені заняття — догляд за садом, виноградником, городом. Види спорту — легка атлетика, гирьовий спорт, узимку — ще й «моржування».

Голова Іршавської районної державної адміністрації Максим ХОХЛОВ

Зробили перші кроки в переході на автономні котельні замість централізованого теплопостачання. Це за порівняно невеликих капіталовкладень дає відчутний фінансовий ефект. Ті, хто постачав тепло централізовано, вели його облік не за лічильниками, а за діаметрами газових магістралей. Тільки у Вільхівській середній школі в той час вони виставили рахунок за 36 тисяч кубометрів газу, хоча його фактично було використано лише 8 тисяч кубометрів. У грошовому еквіваленті під час опалювального сезону це виливалося в кілька десятків тисяч гривень. Тому ми пішли іншим шляхом, зосере-

дившись на ліквідації непродуктивних втрат, які в 1999 році становили третину. Вже через три роки, тобто в 2002-му, робота райдержадміністрації була відзначена Почесною грамотою Державного комітету України з енергозбереження.

— Максиме Михайловичу, хоча б фрагментарно про цей інший шлях.

— Найперше — це перехід на автономне теплопостачання. Приміром, в Іршавському дитсадку № 2 за рахунок оснащення сучасною технікою автономної котельні лише в першому кварталі 2007 року заощаджено майже 28 тисяч гривень бюджетних коштів. А загалом за ці роки на автономне опалення переведено понад 100 закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Якщо за підсумками 2006 року економія паливно-енергетичних ресурсів становила 282 тонни умовного палива на суму 72,5 тисячі гривень, то вже нинішнього її матимемо понад 320 тисяч гривень.

— А як з опаленням житла?

— Картина схожа. Це засвідчив побудинковий облік витрат. І ми зробили наступний крок — встановили диференційовану плату для кожного багатоквартирного будинку, де було враховано вартість послуг установами з тепло-, електро-, газо-, водопостачання. А перед цим обстежили стан газопроводів, ізоляційних покривів магістралей теплопостачання, внутрібудинкових трубопроводів, утеплення покрівель, запірної арматури та пристроїв. Не переповідаємо всі деталі цієї роботи, але вона змусила нас подумати про створення районної ділянки тепломереж. Усе це в комплексі дає змогу майже удвічі скоротити споживання газу в багатоквартирних будинках, а для бюджетних установ вартість теплової енер-

гії здешевляти щороку приблизно на 250 тисяч гривень. Керівникам бюджетних організацій та установ, головам міської та сільських рад дозволили заощаджені кошти за спожиті енергоносії використовувати на подальше впровадження енергозберігаючих технологій, а там, де доцільно, перейти на опалення електроенергією.

— Що мається на увазі?

— Оптимізація опалювальної мережі, у тому числі перехід на обігрів електродними котлами та котлами з використанням розпиленого твердого палива в невеликих бюджетних установах, де газифікація потребує значних капіталовкладень. Як пробний проект цього року в дитсадку села Богаревічі встановлено електродний котел типу «Голан». У школах та інших бюджетних установах циркуляційні насоси замінюємо на менш енергомісткі внутрішні. Тільки в Лозянській школі від цього економія електроенергії становить 6 тисяч гривень. У 20 школах старі котли замінено новими, з високим коефіцієнтом корисної дії. Загалом питома вага витрат бюджетними установами на енергоносії скоротилася порівняно з 1999 роком від 13 до 2,8 відсотка у 2006 році, а в цінах базового дев'яносто дев'ятого — з 13 до 1,6 відсотка. При цьому раніше споживачі якісного тепла не мали. Окрім усього, зниження витратків на енергоресурси дає можливість збільшувати капітальні видатки в розвитку соціальної сфери району. Та й кому потрібні зайві ланки в теплопостачанні?

— Тож доцільно буде, напевно, взагалі відмовитися від послуг облгазопостачання...

— Безперечно. Підраховано, що перехід на автономне теплопостачання бюджетних установ знижує вартість послуг щонайменше на 30 відсотків, а з центральної системи на індивідуальну — в 3—4 рази. Тому нинішнього року створено комунальне підприємство «Тепломісто», яке забезпечує теплом бюджетні установи. А вже наступного року від послуг «Закарпаттеплокомуненерго» взагалі відмовимося. Якщо в 1999 році воно постачало теплом мешканців 1200 квартир, то тепер — лише 250.

— Максиме Михайловичу, в нашій розмові ви згадали про соціальні ініціативи. У чому їхня суть?

— Насамперед ми визначили для себе пріоритетні напрями діяльності. Окрім програми енергозбереження, це розвиток підприємництва та малого бізнесу, освоєння нових видів виробництва конкурентоспроможної продукції та послуг населенню, які не надавалися або є дефіцитними, поліпшення охорони здоров'я та екологічної ситуації на окремих об'єктах району. Вважаю, що детальніше слід зупинитися на розвитку малого та середнього підприємництва. Основою його є пільгове кредитування. Ця програма ухвалена сесією Іршавської районної ради. Оскільки в районі великих промислових підприємств — одиниці й перспек-

Фотографія: Тетяни ПЕТРОВСЬКОЇ.

тив на відкриття таких нема, то нагальною потребою стало створення додаткових робочих місць. Без пільгового кредитування розвитку малого та середнього підприємництва цього не зробиш. Надання мікрокредитів від 10 до 25 тисяч гривень терміном на 6—12 місяців проводиться банківськими установами на загальних засадах, на що є відповідна угода. Погашення відсотків кредиторам забезпечується на конкурсній основі фінансовими ресурсами програми. За попередні три роки таких кредитів надано до 500 тисяч гривень, а компенсовано відсотків на суму 94 тисячі 500 гривень. При цьому створено 110 робочих місць. Обсяги виробництва промислової продукції малими підприємствами за чотири роки зросли від 7 до 25 мільйонів гривень. Відповідно збільшилися й надходження до бюджету з цієї сфери. Лише торік вони досягли шести з половиною мільйона гривень.

Іншим значущим кроком є реалізація мікропроектів Українського фонду соціальних інвестицій. У районі таких проектів сімнадцять на загальну суму 9 мільйонів 231 тисячу гривень. Спрямовані вони на поліпшення освітніх, комунальних та культурних послуг. У рамках їх реалізації — ремонти дванадцяти шкіл, доріг у трьох селах, будівництво лікарських амбулаторій. А здійснюються ці проекти з метою підвищення активності громад та місцевої влади. Обов'язковою умовою надання коштів із Фонду є і певний внесок населення. До слова, в селі Осолі завдяки цьому вже збудовано добротну дорогу. П'ять відсотків коштів внесло населення, ще п'ять — районна влада.

Мають іршавчани й власні соціальні проекти. Один з них — будівництво в Іршаві плавальної басейну, а в гірському селі Малому Раковці — спортивного залу.

— У цьому селі є шкільна дівоча футбольна команда, яка займає призові місця на республіканських змаганнях, — каже Максим Михайлович. — А от тренуватися дівчатам нема де. Це раз. Друге — спорт треба розвивати не лише в містах та райцентрах, а й у сільській глибині. Наступний наш соціальний проект — сільські школи. Вважаємо, що забезпечити їх лише теплом — недостатньо. Для учнів та педагогів настав час створити комфортні умови. А це — не тільки тепло у приміщеннях, а й побут, починаючи від шкільного внутрішнього туалету й закінчуючи євроремонтами приміщень.

— Максиме Михайловичу, ось у вашому службовому кабінеті — ціла бібліотека книг місцевих авторів.

— А це — ще один наш соціальний проект. Та про нього — окремо.

2. «Зі своїм милим рідним краєм розмову поведу»

Іршавщина — це край працьовитих і талановитих людей. Досить назвати імена археолога й письменника Федора Потушняка, двічі Героя Соцпраці Юрія Юрійовича Пітри, його односельця всесвітньо відомого колись силача Івана Фірцака-Кротона, поета й композитора Михайла Машкіна (рядок з його пісні — своєрідного гімну Закарпаттю «Верховино, ти мій краю» обрано підзаголовком до розповіді про таланти району), народних артистів України Івана Поповича, Степана Гіги, директора Інституту української мови АН України Василя Німчука, лауреата Шевченківської премії поета Дмитра Кременя, художника Адальберта Ерделі. А може, й не досить? Бо кожен, хто живе в цьому зачарованому краї, якщо не гончар чи вишивальниця, то казкар чи коломийкар.

Бувальщини в темі

Бувальщина перша. За колгоспівських часів один із голів багато разів орденоносного колгоспу по сільському радіо, яке невідомо чому назвали «Галею», передавав наряд на роботи. Ось його унікальна фраза:

— Ниськи (сьогодні) всі люде (себто мужичини) — на скирдовку, а жони — на доган (тобто на плантації тютюну).

Бувальщина друга, ностальгічна. Що Іршавщина край співочий, знають і за морями-океанами. А

от щодо коломийкарів, то невимовне щастя спілкуватися з ними мав автор цього триптиху, пропрацювавши в районній газеті відповідальним секретарем аж вісімнадцять років (підпільна кличка — «Гомбичка», що на колоритній іршавській означає «гудзик»). Безвідповідальним друзі по перу називали його тоді, коли він як голова райкому профспілки працівників культури — звісно ж, на громадських засадах, із спільних профвнесків, що тимчасово зберігалися в сейфі часів чи то Франца Йосифа, чи то Марії-Терезії, не позичав до авансу або зарплати спраглим душою й тілом «людям», а інколи й жонам, «рубля». Найчорнішою їхньою помстою було дружнo скеровувати до мене не лише «анонімників-скаржників», а й цілий сонм коломийкарів. Ось коломийка (у повному обсязі!) бригадира овочівників з колгоспу «Дружба»: «Сидить голуб на дубочку, ой Леніне-Леніночку, гей!». Висновок народного співця: пишу про Леніна, а газета не друкує! Поскаржуся в ЦК. І скаржився, до речі. І комісії з обкому партії приїжджали.

...Сільський будинок культури. Директор — теж коломийкар і народний співець саме вивішує над сценою щойно ним же створене гасло, бо колишній про пролетарів усіх країн геть вицвів. Читаю новоспечене творіння народного співця: «Товариші калгозники!!! Вперед на всі боки!!! Виконаєм п'ятирічку за чотири роки!!!»

Раджу: знімайте, товаришу ашуг, гасло, бо посадять. Навіть без знаків оклику. У відповідь: «А що, не в риму?»

— Іршавська земля, — переводить Максим Хохлов розмову в серйозне

Довжанський сільський голова Михайло ШКЕЛЕБЕЙ

русло, багата талантами. Пісням і танцям фольклорного ансамблю «Іршава» аплодували в Словаччині, Чехії, Угорщині, Іспанії, Португалії, вироби наших гончарів експонувалися на багаточисельних виставках майстрів народного мистецтва. Є в районі й талановиті письменники та поети, — з гордістю оповідає Максим Хохлов.

— Майте, очевидно, на увазі членів Спілки письменників України завідувача райвідділу культури Василя Кузана, котрий відомий широкому українському загалу як автор пісень «Золото Карпат»,

фотограф Тетяни ПЕТРОВСЬКОЇ

«Мамин вальс», та редактора районної газети «Нове життя» Василя Шкірю, який пише казки не лише для дітей, а й дорослих?

— Василь Кузан — дипломант міжнародного конкурсу кращих творів молодих українських літераторів «Гранослов», Василь Шкіря — лауреат обласної літературної премії імені Федора Потушняка. Та є в районі цілий ряд людей, котрі, на перший погляд, до красного письменства жодного стосунку не мають. Хоча б таких, як головний лікар Білківської дільничної лікарні Михайло Василенець, колишній начальник райавтодору Андрій Мойсей, продавець Маргарита Павлик та її донька Світлана, домогосподарка Катерина Попович, сільський фельдшер Михайло Ломага, не кажучи вже про педагогів Василя Ковача, Ларису Савко, Андрія Савка. Так виникла ідея прийняття районної Програми підтримки книговидання місцевих авторів, що ми й зробили спільно з районною радою. Тільки за цей рік вийшло 8 документально-художніх книг про район та його людей, поетичних збірок і навіть роман. Всіляко підтримуємо й талановиту молодь — учнів шкіл району, періодично випускаючи альманахи їх перших проб пера. Цікаву пізнавальну книгу «Скарби рідного краю» видав професійний історик та учасник численних археологічних експедицій Василь Керечанин. Та ця людина — то окрема тема.

3. Хранитель минушини

Кожного, хто приїжджає в цей зачарований край і хоче глибше пізнати його історію, обов'язково запросять до районного музею. Не минули нагоди під час поїздки на Закарпаття й мої колеги — власні кореспонденти «Голосу України» з кількох областей.

Музей розташований в одному із залів Будинку дитячої творчості (виявляється, й такий є в Іршаві!), ініціатором створення якого став той же голова райдержадміністрації Максим Хохлов. А нас зустрів натхненник й організатор музею краєзнавець, колишній директор Іршавської школи № 2 Василь Керечанин.

— У сиву давнину через наші землі пронеслися племена скіфів, сарматів, кімерійців, кельтів, аварів, які й залишили сліди у вигляді курганів, могилик, стоянок-поселень, — розпочав свою розповідь Василь Петрович. — А на околиці села Малого Раковця виявлено навіть палеолітичну стоянку первісної людини. Вона є найдавнішою на території Європи і належить до ашельської епохи. Окремі знахідки — відщепи, рубила,

пластини, нуклеуси налічують мільйон років.

Нині експозиція музею складається з більш як вісімдесяти стендів та вітрин. На них відображена історія району, починаючи з давніх епох. Вони ілюстровані й археологічними знахідками — кам'яними, бронзовими, залізними знаряддями. Окремі стенди присвячені предметам старовини, народного мистецтва, відомим вихідцям з району — науковцям, письменникам, митцям, спортсменам, воїнам-афганцям, ліквідаторам чорнобильської катастрофи. Іршавський міський голова Іван Палінчак передав музейній сінно-жовтий прапор, піднятий 1991 року над приміщенням ради.

Дізнаємося, що до створення музею долучилися й заступник голови райдержадміністрації (на той час) Віктор Симканинець, голова районної ради Петро Станко, начальник відділу культури й туризму райдержадміністрації Василь Кузан, директор районної централізованої бібліотечної системи Ольга Воробканич, директор районного Будинку культури Василь Філеш, директор Будинку дитячої творчості Іолана Мельник, художник-оформлювач Іван Шмулига.

— Експозиція буде розширюватися, адже життя триває, — продовжив Василь Петрович. — Своє місце в ній знайдуть й замовчувані донедавна документи про національно-визвольні змагання наших краян, у тому числі й воїнів Карпатської Січі. Ось і недавно в селі Білках на місці розстріляних угорськими окупантами чотирьох січових стрільців — юнаків Василя Бровді, Василя Галаса, Петра Микитюка та Юрія Петраша встановлено пам'ятний знак.

Багато наснаги й трудів Василь Керечанин доклав до підготовки матеріалів уже задуваної книжки «Скарби рідного краю. Іршавщина». До неї увійшли історії найдавніших поселень району та городищ, Бронківського та Довжанського замків, пам'яток дерев'яного сакрального мистецтва, легенди, записані від місцевих старожилів, весільні обряди та інші народні традиції й звичаї. За словами Максима Хохлова, книжка Василя Керечанина разом з фотоальбомом «Іршавщина» значною мірою заповнює нішу пізнавальної літератури про Боржавську долину. А сам невтомний ентузіаст вбачає свою роль ось у чому:

— У мальовничій місцевості Іршавщини, як і на всьому Верхньому Потиссі, розвивався слов'янський етнос. Він мав тісні зв'язки з племенами, що проживали по Дністру і Дніпру. Пам'ятки культури Закарпаття засвідчують спільність матеріальної і духовної культури зі східними слов'янами. Племена білих хорватів входили до Київської Русі. Навіть тисячолітня відірваність Закарпаття від своїх братів не дозволила забути моїм краянам мову, звичаї, культуру. Наші пісні, оповіді, легенди, обряди і навіть прислів'я та приказки тісно переплітаються з народною творчістю Великої України. А заради того, щоб цю історію знав кожен і дорожив нею, варто жити і працювати.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород—Іршава—Ужгород.

Фото автора.

Не так страшні вороженьки, як роз'єднаність селян

■ ДОСВІД

Ситуація в агропромисловому комплексі, можна сказати, перед- революційна. «Низи» вже не згодні жити по-старому і намагаються привернути увагу владних структур до своїх проблем. Їхні голо- си лунають не скрізь, однак аграрії збагнули, що передовіряти за- хист своїх економічних інтересів нікому не можна, і починають потроху об'єднуватися. Свіжий вітер перемін залетів і в Запорізь- ку обласну раду сільськогосподарських товаровиробників, яку після довгого засиддя відставних чиновників нарешті очолила «людина від сохи» Геннадій Новіков. Виразний представник сільської глибини, він один із найавторитетніших керівників на Запоріжжі, відзнача- ється нестандартним мисленням й організаторським хистом. Не випадково ж у минулому скликанні обирався на посаду голови Яки- мівської районної ради.

Піднімались на руїнах колгоспу

Прийнявши дванадцять ро- ків тому від попередників на- піврозвалене КСП «Промінь», Геннадій Новіков невдовзі ре- формував його в приватне під- приємство «Аскон», запровадив наукову організацію праці, ко- легіальність під час вироблення управлінських рішень, персо- нальну відповідальність і ступе- ні свободи для керівників структурних підрозділів. І все- таки економічні методи управ- ління в агропромисловому ком- плексі поки що сприймаються як щось нереальне. Та не мож- на ж увесь час бути колгоспни- ми бригадирами! І це вже розу- міють сивочолі капітани сіль- ськогосподарського виробни- цтва, котрі провели трудові ко- лективи через бурхливі пороги останніх десятиріч. Більшість із них переламати свої давні уя- влення і звички не можуть, од- нак логіка закордонних відряд- жень, де вони набиралися знань і досвіду, свідчить не на користь адміністративно-коман- дних методів керівництва. Та й часу і бажання займатися гро- мадськими справами вже не кожному вистачає, а молодим, завзятим, як колись співали, — «везде у нас дорога». Тож нехай держать і експериментують, ламають дрова, бо шкодувати, власне, немає за чим — облас- на рада сільгосптоваровироб- ників такою лише називалася. Ніхто з нею реально не раху- вався, а робити вигляд, що там щось вирішували на користь села, — робити ведмежу послу- гу самим собі...

Щоб зрозуміти, що хочуть провідні аграрії Запорізької об- ласти від свого громадського об'єднання і яким воно має бу- ти, треба подивитися в очі його новому керівнику. В студен- тські роки Геннадій Новіков отримав запрошення грати у футбольній команді майстрів, якою тоді було запорізьке «Тор- педо». А ще він захоплювався науковою роботою і міг про- довжити навчання в аспіранту- рі. Та все вирішило одружен- ня. Як зрозуміло, це було буден- нє, яке зробило його главою сім'ї і приземлило до буденних справ. Однак проза життя не відбила в

амбіційного головного енерге- тика колгоспу бажання само- стійності й творчості. Інша річ — затребуваність зусиль. А тих, хто «висовувався», не любили. Тому останнім юнацьким по- ривом Новікова став його про- ект свиновідгодівельного ком- плексу — більш сучасного і втричі дешевшого від тих, що пропонував тоді галузевий ін- ститут, але через байдужість ке- рівництва господарства і бю- рократичні перепони цей задум так і не вдалося реалізувати.

Набравшись досвіду, Генна- дій Володимирович став своє- рідним кризовим менеджером. До цього його спонукали купа боргів і спорожнілі ферми, кот- рі дісталися від попередників. Замість 12 тисяч свиней — аж 35 свиноматок і підсвинків, із 1800 голів великої рогатої худо- би виціліло лише 278, не оброб- лялося 1700 гек- тарів землі. Про овець і курей уже й згадувати перестали. Та найбільша біда — люди втрати- ли цікавість до роботи і ходили на неї наче на панцину. Не витримавши, через рік голо- вування він по- дав заяву з про- ханням переоб- рати на посаді. Причина: з та- ким ставленням більшості до громадського добра і вико- навською дис- ципліною в ко- лективу не буде майбутнього.

Розмова вийшла не вельми приємна, зате збори прийняли рішення реформувати КСП у приватне сільгосппідприєм- ство. До речі, перше в Запорізь- кій області. І треба віддати на- лежне тодішньому голові об- ласної ради В'ячеславу Пох- вальському, який не побоюва- вся відповідальності й дозволив як експеримент зареєструвати но- ве господарське об'єднання. Шкодувати про таке рішення

не довелося. У 1999 році «Ас- кон» повернув собі статус на- сінницького, а в 2000-му став базовим елітним господарством Інституту фізіології рослин і ге- нетики Національної академії наук України. Але тут прово- дять не лише виробничі випро- бування нових сортів сільсько- господарських рослин. Виро- щують і товарну продукцію, ад- же площа орендованих у влас- ників земельних паїв переви- щує 7 тисяч гектарів. Щоправ- да, на важких темно-каштано- вих суглинках без поливу на ве- лики врожаї розраховувати не доводиться, та за додержання технології можна здолати й по- суху. Скажімо, озима пшениця цього року дала на богарі від 35 до 48 центнерів з гектара, со- няшник — по 16,2, озимий рі- пак — по 17 центнерів, а от ярина не витримала спеки, й 800 гектарів, де сходи загинули, довелося закультивувати.

Щоб звести до мінімуму цей ризик, у сільгоспідприємстві почали відновлювати зрошен- ня. Вже поливають 1500 гекта- рів, до кінця 2008 року запла- новано подати воду ще на 376 гектарів. Будувати зрошуваль- ні системи і важко, й дорого. Не менше зусиль витрачається й на охорону поливної техніки, котра залишається зимувати на полях, але іншого виходу не- має.

Зберігши приміщення ферм, удалося відродити й тварин- ницьку галузь. Щоправда, не в колишніх обсягах. Нині в сіль- госпідприємстві утримують 1,5 тисячі свиней, 300 корів та 300 голів молодняка великої рогатої худоби. Але, як кажуть, був би початок! Зате мають по- тужний переробний комплекс, до якого входять комбикормо- вий завод, млин, круп'яний цех, олійниця, зерносушарка. Зараз завершується монтаж об- ладнання в цеху з підготовки насіння, на черзі — монтаж бі- оенергетичної установки. У ній перероблятимуть гній та біоло- гічну масу рослин, отримуючи газ для виробничих потреб та високоякісне добриво. Завдяки цьому в найближчі роки запро- вадять повний цикл органічно- го землеробства та нульовий обробіток землі.

До сказаного залишається додати, що «Аскон» має ще й цех громадського харчування, який не лише задовольняє внутрішні потреби, а й на осно- ві власних продуктів готує обі- ди для учнів трьох загальноос- вітніх шкіл районного центру. Це й дає змогу колективу під- приємства працювати завжди прибутково, забезпечуючи своє якісне зростання. А прикладом наполегливості в досягненні мети може слугувати перемога нещодавно створеної футболь-

ної команди в районній пер- шості серед сільських спор- тсменів.

Основа успіхів — чуття команди

Хай би що казали, а один у полі — не воїн. Та навіть в умо- вах сільського райцентру піді- брати управлінську команду, яка б складалася з яскравих осо- бистостей, майже неможливо. Тож найбільшою удачею Ген- надія Новікова є саме добір ке- рівних кадрів, здатних мисли- ти і працювати по-сучасному. Звичайно, це молодь. Серед- ній вік управ- ління в «Аско- ні» — 32 роки. Одні з них, як, скажімо, за- ступник ге- нерального ди- ректора з ви- робництва Ва- силів Новіков, головний агро- ном Дмитро Ільїних, голов- ний економіст Наталя Дідух, утверджувалися на очах у всього колективу. Ін- ші, молоді й зе- лені, але такі, що подавали на- дії, були запрошені на роботу.

Нинішній фінансовий дирек- тор Володимир Цап, пройшов- ший виробничу практику, став головним бухгалтером уже піс- ля третього курсу Полтавського кооперативного інституту... Тут головне, не скільки тобі, а який ти! Тому хоч і роблять ще тіль- ки перші кроки ветлікар Ірина Прижинникова, заступник го- ловного бухгалтера Максим За- бара та завідувачка лабораторії Марина Новікова, їхній внесок уже помітили, а молодих спеці- алістів зарахували до резерву. За нульової плинності кадрів чекати чергового підвищення — справа майже безнадійна, ад- же найстаршому серед управ- лінців, інженеру-гідромеліора- тору Павлу Ковтуненку, до пенсії, як до Києва рачки, а ге- неральному директору — лише сорок чотирьох...

— Можливості для кар'єр- но- го зростання закладені в самій перспективі розвитку нашого підприємства, — пояснює Ген- надій Володимирович. — Ось у кутку мого кабінету ви бачите невелику класну дошку. Вона означає, що ми постійно навча- ємося. Запрошуємо до себе на- уковців, їзимо на семінари, які проводять зарубіжні фірми. Згодом із вузьких спеціалістів виростають універсальні менед- жери, яким ціни немає. Голов-

не, що потрібно нині, — це ста- більність у державі, послідовна і прогнозована аграрна політи- ка. Те, що твориться на внут- рішньому ринку, інакше як під- римом підвалин національної економіки не назвеш. Але селя- нам страшні не вороженьки, а власна роз'єднаність, пасив- ність у відстоюванні народних інтересів. Тому й роблять з на- ми, що хочуть, перетворюючи країну з унікальними ґрунтово- кліматичними умовами на ри- нок збуту чужої аграрної про- дукції. До того ж за спекулятив- ними цінами. І доки ми не ус- відомимо, що зупинити цю на- валу зможемо лише самі, доки не об'єднаємося на основі еко- номічних, національних та ду- ховних інтересів, Україні прос- вітку не бачити.

«Якщо не ми, то хто?»

Спробою такого об'єднання і є новий підхід до спрямуван- ня роботи обласної ради сіль- госптоваровиробників. Вона вже заявила про себе під час формування закупівельних цін на зерно. Влада почула селян, і з обласного бюджету надали безпроцентні кредити хлібопе- карським підприємствам на формування продовольчого ре- зерву. Але тих коштів недостат- ньо, і через декілька місяців ці- ни на хліб все одно почнуть підніматися. Трейдери знову взяли гору: скупивши пшени- цю третього класу за 1100 — 1200 гривень, вони вже прав- лять за неї півтори тисячі, а що буде навесні? Чи не краще було б, якби влада посадила керів- ників сільськогосподарських та переробних підприємств за «круглий стіл» і вони самі до- мовилися про ціну, не давши можливості спекулянтам нажи- тися на людській біді? З цього приводу можна нескінченно дивуватися й обурюватися, та кожна управлінська «помилка» і на державному, і на регіональ- ному рівні має свою ціну. Тому найкращою відповіддю на за- питання: «Коли це закінчить- ся?», є заснування членами ра- ди сільгосптоваровиробників обслуговуючого кооперативу «Козацька зернова компанія». До речі, таку ідею підтримали і в деяких інших областях. Тож, можливо, ми не такі вже й без- надійні?

Микола МАНЬКО.

Запорізька область

На знімках: депутат Якимів- ської районної ради, голова За- порізької обласної ради сіль- госптоваровиробників Геннадій Новіков; головний агроном Дмитро Ільїних (праворуч) та механізатор Сергій Дума; заві- дувачка лабораторії Марина Новікова.

Фото автора.

Вони не втрачають шанс

■ ДО УВАГИ МІНІСТРА

У хлопчика із прізвищем Островський із села Полянсь Славутського району виявилось багато спільного із його славетним земляком Миколою Островським. Обидва від природи розумні, кмітливі, шляхетні. Обидва сповнені бажання спілкуватись, вчитись. Обидва із великим і щирим серцем, відкритим до людей.

У родині Островських вирішили: Юра навчатиметься у школі, як всі діти. Він вчився краще від багатьох — закінчив ЗОШ з двома четвірками. Юркові пощастило: обласний фонд соціального захисту інвалідів разом із спонсорами допоміг придбати автомобіль. Але ж водій до транспорту не додається.

А тут у Славуті відкрився локальний центр університету «Україна». Попри всі дискусії, чи можуть дати належну освіту центри, філії і представництва ВНЗ, що дійшли уже не тільки до райцентрів, а й до сіл, безсумнівним є одне: таким, як Юра, вони дають шанс. Бо для них найважливіше, щоб навчальний заклад був поруч. А далі вони готові гризти

граніт науки зубами. Для Юри — це щоденна робота в буквальному розумінні слова. Коли благодійники подарували йому комп'ютер, він став для нього чи не єдиним вікном у світ знань. Щоправда, вікно відчинилось з великими труднощами. Юра став молодшим спеціалістом. Ступінь бакалавра для районного центру недоступна. Він переконаний, що шлях до обласного центру і безліч інших перешкод він все-таки здолає. А як інакше, коли ти — Островський?

***

На моє запитання, скільки інвалідів із колективу обласного товариства слабочуючих мають вищу освіту, його керівник Микола Адамчук широко зізнався: «Та

навіть у мене немає, хоча провчився пару курсів в інституті. А взагалі серед наших вища освіта — рідкість».

У товаристві, зазначу, понад 1600 осіб.

Тут не приховують: рівень шкільних знань, що здобувають діти в спецшколах та інтернатах, недостатній для навчання у вузах. Тепер, правда, з появою чутливих слухових апаратів у дітей з'явилося більше можливостей навчатись у ЗОШ. Микола Степанович розповідає, що в його рідному інтернаті кількість вихованців зменшилась мало не втричі. Те саме і в інших спецзакладах-інтернатах. Діти переходять в звичайні дванадцятирічки.

В ідеалі нечуючий студент повинен мати сурдоперекладача. Або слуховий апарат. Але перекладача немає, апаратами можуть користуватись не всі. Отож вчитись може тільки той, хто вивчив мову губ.

На жаль, для більшос-

ті вона залишається незрозумілою. Як і українська. Рідною для цих людей є мова жестів. Все решта — іноземна.

— Уявімо, людина завдяки величезним зусиллям все-таки здобуде вищу освіту, — ділиться Микола Степанович. — Диплом і знання, на жаль, не допоможуть їй знайти роботу. Саме через це і я покинув інститут.

...Проблеми у товаристві сліпих практично схожі, за винятком окремих специфічних моментів. Його вихованці чують лекції. От тільки законспектувати, прочитати — це не для них. Лише дуже сильний вуз може дозволити собі бібліотеку з книгами, які можна читати пальцями. Лише в окремих аудиторіях є комп'ютери, котрі озвучують текст. Лише окремі деканати готові підтримати тих, хто не бачить, не чує, не може говорити.

***

Є певні пільги, котрі надаються людям з обме-

женими можливостями. Біда в тім, що кількість перепон, котрі доводиться долати хворій людині на справді тернистому шляху до знань, значно більше.

А для того, щоб вона хоча б стала на нього, суспільству треба побачити, почути, зрозуміти цих людей. Треба усвідомити, що живуть вони поруч із нами. У них такі самі бажання, плани, мрії.

Можливо, для них не потрібно робити винятки. Краще створити рівні умови. А тоді вони б уже самі доводили, хто здібніший, розумніший і кмітливіший. Робили б це, затиснувши палички у зубах, добираючись в аудиторії на руках у батьків, ловлячи найменші жести і сприймаючи найважчі математичні формули лише на слух.

Не знаю, чи здатні на все це сильні й здорові, а інваліди здатні.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Талант — диво не випадкове

■ ВУНДЕРКІНД

До 18 років третьокурсниця Одеського національного університету Настя Марчук (на знімку) домоглася таких висот, про які й дорослий може тільки мріяти.

Першокласницею вона стала в 4 роки 10 місяців, а в 14 років, закінчивши школу із золотою медаллю, вступила до університету на фізичний факультет. Займається карате. Переклала міжнародною мовою есперанто безсмертну книжку «12 стилів». В «Артеку» посіла призове місце в конкурсі «Довга коса — дівоча краса» (довжина коси — 88 сантиметрів). Перемогла в міжнародному математичному конкурсі...

Мама Насті Олена Броніславівна розповідає, що зростала старша розумною, кмітливою. У чотири роки наполегливо почала проситися до школи.

Розкриваючи все нові здібності дочки, віддали її у музичну. А там непосида Настя розпочала займатися хореографією. Потім захопилася правознавством. На міській олімпіаді, до слова, виборола перше місце.

Студентка університету Настя Марчук спеціалізується на кафедрі теоретичної фізики. Її цікавлять нанотехнології.

У трикімнатній квартирі Насті живуть мама, бабуся-лікар, дідусь-пенсіонер, 14-річний брат і 13-літня сестричка. Майже вся родина за партою. У мамі дві вищі освіти і нині вона навчається в аспірантурі.

День дівчини розписано не по годинах, а по хвилинах — їй все цікаво, все важливо і вона поспішає жити. Вона багато чого встигла і багато чого хоче встигнути зробити.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

ФОТО АВТОРА.

Позбавте нас ганебного тестування

■ МОНОЛОГ УЧЕНИЦІ: РЕЗОНАНС

Я — завтрашня випускниця середньої школи. Через флагман вітчизняних ЗМІ «Голос України» звертаюсь до урядовців, міністра, керівників ВНЗ з проханням прислухатись до думки одинадцятикласників.

Можливо, керівники звернуть увагу на нас і, якщо не допомагатимуть, то хоча б не ставитимуть палиці в процес навчання, не морочитимуть голови нам і вчителям необґрунтованими ні моральними принципами, ні матеріально-технічними можливостями експериментами.

Боляче, що чиновники від освіти ставлять їх на нас. Жажливі підручники, непосильні програми, неймовірна завантаженість школярів калічать юнь.

Позбавте нас ганебного зовнішнього тестування — цього експерименту над нашими здібностями й інтелектом. У школах не вистачає не тільки викладачів, а навіть підручників (на 30 учнів 10—15 підручників по предметах). Ви, дорослі, боретесь з корупцією у ВНЗ, тим самим розвиваючи корупцію в школах. Думка моїх однокласників і знайомих: зовнішнє тестування — лазівка в темне царство хабарів на всіх рівнях адміністрування і викладання.

Можливо, варто під час співбесіди у приймальних комісіях ВНЗ використовувати досвід фахівців-практиків в тих чи інших сферах діяльності, практиків-психологів і практиків-соціологів? Переконана, вони врятують багатьох випускників від неправильних кроків...

Можливо, приймальним комісіям доцільно працювати у вихідні дні, оскільки заняття у школах закінчуються о 17-й годині, а час роботи комісій — до 17-ї?

Ми, одинадцятикласники, стоїмо на порозі вибору. Допоможіть нам не помилитися.

Олександра ПОСМЕТНА, одинадцятикласниця.

Донецьк.

Від редакції. *А тим часом міністр освіти та науки запропонував проводити тестування для школярів, починаючи з четвертого класу. Що скажете ви, шановні читачі, з цього приводу?*

Закордон не допоможе

■ ТРИВОЖНИЙ ДЗВІНОК

Сумніваюсь, що, як переконує міністр, наступного року зовнішнє незалежне тестування проведуть повсюдно. Його не буде принаймні в творчих вузах.

Знайома викладач «не для преси» зізналася, що її музичний ВНЗ боротиметься із Болонською системою доти, доки та не відмовиться руйнувати українську музичну школу.

А й справді, уявімо тести з Бетховена чи Бистрякова... Або з вокалу чи техніки гри на фортепіано.

...У Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури майбутні Марчуки на моє запитання про дисципліну відвідувань і кредито-модулі нервово засміялися. «Невже і нас це чекає?» — оглятавшись, запитав хлопець із сережкою у вусі.

Чиновники від культури шукають шляхи входження в Болонський простір, оскільки закон про освіту і зобов'язання України перед Європою ніхто не відміняв. Гадаю, тестувати по скульптурі й топтатись по українській музичній школі не будемо. Як не станемо диктаторськими методами заганяти в Європу медичні, аграрні, інші специфічні вузи.

Та якби тільки від цього боліла голова міністра, який рішуче (та чи завжди переконливо?) вимагає усі «кузні кадрів» переходити на Болонські стандарти. Вистачає внутрішніх проблем, до яких закордон абсолютно байдужий.

Станіслав Ніколаєнко про негаразди відверто говорив на черговій селекторній нараді.

За рік, що минає, як з'ясувалося, не збудовано жодної школи в дев'яти регіонах. Замість 75 закладів до 1 вересня здано в експлуатацію лише 30. Житлові умови поліпшили аж 1272 вчительські родини. На реконструкцію і ремонт гуртожитків для учнів ПТУ і студентів ВНЗ досі не надійшло і копійки.

Ніяк не завершиться комп'ютеризація ЗОШ, пробуксовує державна програма «Шкільний автобус».

Цього року випущено з педвузів 19304 молодих фахівців, працевлаштовано 15610 (найнижчі показники у Сумах, Умані, Дрогобичі). У професійно-технічних закладах бракує 3,5 тисячі майстрів (13,3 відсотка від потреби) і 1,7 тисячі викладачів спецдисциплін (8 відсотків).

Міністр, нарешті, визнав, що забезпечення учнів сьомих класів комплектом підручників — міф. Міністерство нещодавно звернулося до правоохоронців з проханням вжити заходів до керівників п'яти видавництв, які, за даними МОНУ, державні кошти використали не за призначенням, зірвали виконання держзамовлення, а тим часом комерційні тиражі реалізують на ринках. Про це, до речі, гучно кричали освітяни в регіонах ще влітку, але рапорти про стовідсоткове забезпечення семикласників літературою заглушили голоси з місць. І хіба тільки про це?

Як повідомила прес-служба Контрольно-ревізійного управління, в діяльності Міносвіти та підпорядкованих йому інституцій у першому півріччі 2007-го виявлено порушень на 155,3 мільйона гривень (47,3 відсотка від фінансування).

Цифри ревізорів поки що не підтвердили фахівці МОНУ, які перевіряють дані КРУ. Нагадаємо: торік контролери виявили фінансових порушень на 244,8 мільйона гривень. Сам міністр пояснив, що КРУ тоді вважало викинутими на вітер гроші, витрачені на підготовку спеціалістів, які після закінчення вузів працевлаштувалися в комерційних, а не в державних закладах. Куди «здуло» 155 мільйонів цього разу — покаже час. Але тенденція, однак — не шило.

Іван ІЛЛЯШ.

■ ІНІЦІОЄ ПРЕЗИДЕНТ

Шість замість чотирьох

«Сьогодні ми маємо чотири класи початкової школи. І це, по-перше, не відповідає встановленій практиці у більшості країн. А, по-друге, особливо в тих селах, де є тільки початкова школа, маємо багато проблем, тому що дитину в 10 років, у літньому разі, треба підвозити до школи, розташованої за 7 чи 10 кілометрів від домівки», — сказав президент Академії педагогічних наук України Василь Кремень на черговій прес-конференції.

Він запропонував перевести початкову школу на шість років навчання. Академік НАНУ передбачає, що такий перехід з відповідним розширенням програми дасть змогу психологічно підготувати дитину до нового типу школи. Василь Кремень пропонує також зменшити вагу підручників для учнів молодших класів — вона часто сягає понад сім кілограмів. «Треба деякі підручники зробити у двох частинах. Або відповідним чином побудувати розклад занять, щоб малюкам не доводилося носити таку вагу», — зазначив він.

Цю проблему можна розв'язати й іншим шляхом — забезпечити кожного школяра двома комплектами книжок. «Звісно, для цього потрібні гроші, але ж будемо розумними, тож будемо й багатими», — наголосив академік.

А ще Василь Кремень ініціює введення тестування протягом усього періоду навчання.

«Сьогодні в освіті утверджується зовнішнє незалежне тестування. Це правильний крок. Але потрібно, щоб тестування не обмежувалося лише випускним іспитом, коли дитина вперше зустрічається з таким типом оцінки знань. Тестування слід запровадити впродовж усієї шкільної освіти. Не за підсумками року, а за підсумками кількох тем», — зазначає президент.

■ ЗНАЙ НАШИХ!

Призові — в українців

У Бухаресті (Румунія) у півфінальних змаганнях з програмування взяли участь 52 команди з 30 університетів Південно-Східної Європи. 156 студентів із дев'яти країн виборювали право називатися кращими.

До складу збірної команди України увійшли студенти Львівського національного університету імені Івана Франка, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Вінницького національного технічного університету, Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, Харківського національного університету радіоелектроніки та Національного технічного університету України «Київський політехнічний університет».

Уперше за вісім років участі в олімпіаді три перші призові місця посіли українці.

Першими були львів'яни, які вибороли право на участь у першості світу на весні 2008 року в Канаді. Другими — вінничани, а третіми — кияни.

Унікальним став загальний результат олімпіади: сім наших команд увійшли в десятку найсильніших Південно-Східного регіону Європи.

Пошани та уваги
потребують не лише
померлі, або Саме час
повернути примусовий
кредит

28 листопада — річниця прийняття Закону «Про Голодомор 1932—1933 років в Україні». Та чому лише померлим ставлять пам'ятники на відзнаку героїзму? А подвиг живих, що вціліли під час голодомору, сучасники забувають.

Як зазначається у законі, голодомор був штучний, тобто утворений шляхом відбирання хліба, тварин, цінного майна та речей, які радянська влада використала на соціалістичне будівництво могутньої країни. За законами природи та логіки, то був примусовий кредит, який сьогодні настав час повернути. Але, на жаль, закон про голодомор жодних компенсаційних виплат постраждалим не передбачив.

Мої особисті звернення, заяви та позови до високопосадовців, яким доручено захищати права і гідність людини, щоб виправити цю помилку, а може й просто ганебну зневагу до живих, повністю проігноровані.

Мені стало відомо, що Президент готується ініціювати другу частину цього закону: про кримінальну відповідальність за невизнання (або заперечення) голодомору — геноцидом.

Якщо і в цьому документі не буде передбачено обов'язкових виплат тим, хто пройшов крізь пекло геноциду, то, на мій погляд, це неповажливе ставлення до людських страждань і є ні чим іншим, як запереченням голодомору, його штучності і підлягає обов'язковій кримінальній відповідальності. Виходить повний абсурд: колективізація майна на розвиток держави — це кримінал, а нещадне розкрадання коштів по власних кишенях олігархами на спорудження особистих князівських маєтків, придбання «Мерседесів» останніх марок, гульки на Канарах чи Балі, відкриття таємних рахунків у закордонних банках — це найвище досягнення передової приватизаційної цивілізації!

З повагою,
Семен ГІРЕНКО.

Львів.

Неврожай від Бога,
а голод від людей

До цього часу багато високопосадовців розповідали, що, мовляв, голоду не було, а був неврожай. Нісенітниця! Народна мудрість, виплекана віками, про цей випадок каже так: «Неврожай від Бога, а голод від людей». Державна політика зробила голодомор!

Мені пішов уже 84-й рік, і я, переживши цю страшну трагедію, вирішив написати свої свідчення, щоб у нашій історії залишилося якомога менше «білих плям».

Народився я в селі Діївка (тепер територія Дніпропетровська) у вересні 1924 року в родині робітника — батько працював на заводі «Дніпромет» ливарником, а мати була домогосподаркою.

У перший клас пішов восени 1931 року до залізничної чотирьохкласної школи № 4. У 1932 році вже був голод, тато отримував 700 грамів хліба, нарацюючи члени родини (мама і я) по 400. Моїм обов'язком стало після школи бігати до лотка по хліб, а це не багато й не мало — близько 2,5 км в один бік. І так щодня...

Уже з весни 1932 року почали ходити по хатах уповноважені зі збору «зайвого хліба». На нашому кутку (між вулицями Костромською і Вільямса) ходили уповноважені. Вони забирали всі крупи та збіжжя і висипали до одного мішка: квасолу, горох, чечевичу, просо, пшоно, гречку, жито і таке інше. При мені до одного мішка висипали півгличика квасолі і півмакітри проса, приготованого для товчіння в ступі на пшоно. І я тоді подумав, а що ж із цієї суміші буде? А воно і не вимагалося, щоб щось вийшло — головне, щоб у тебе його не було!..

У школі нас, дітлахів, годували в окремій кімнаті при станції Діївка на великій перерві: малесенька алюмінієва мисочка — 3—4 галушки і півлітра окропу.

Вже десь у листопаді 1933 року багато учнів йшло до школи пухлими... Але найстрашніше було інше. На станції Дніпропетровськ стояла одноповерхова дерев'яна будівля приміських кас із залом очікування. До неї щоранку під'їжджали 3—4 брички, запряжені парою коней, і дядьки виносили людські трупи. Їх скидали по 10—15 на бричку, перев'язували, щоб по дорозі не загубити, і везли на цвинтар безвинних душ.

1 січня 1934 року хлібні картки було відмінено. Хліб стали продавати, як комерційний, а попереду була голодна весна 1934 року...

У Дніпропетровську на Привокзальній площі стоїть пам'ятник Г. І. Петровському, який кудись показує рукою. А біля нього хрест і камінь, на якому написано, що на цій місці повинен постати монумент Жертвам голодомору. А чи постане?

Микола НОСЕНКО.

Діївка
Дніпропетровської області.

Важко згадувати

Щоб витіснити з пам'яті ветеранів переваги радянського ладу, наш Президент вимагає від керівництва регіонів України встановити пам'ятники, переназвати вулиці й площі іменами чужих народу людей, знищуючи пам'ятники й перейменовуючи назви вулиць імені героїв Великої Вітчизняної війни. Нам, всупереч дійсності, нав'язують брехню про плановість голодомору в Україні в 32—33 рр. У той час не було голодомору, а був загальний голод у всіх республіках СРСР, крім Казахстану й Узбекистану. Там зрошувані землі, був урожай.

Я, робоча заводу «Ростсельмаш» у Ростові-на-Дону, була безпосередньою учасницею зборів робітників заводу наприкінці 32 р., на яких ухвалювалися звернення до урядів низки західних країн: Німеччини, Польщі, Румунії, Угорщини й Англії, із проханням допомогти голодуючій Росії й Східній Україні. Однак відповідь не надійшла. На початку 33 р. знову були збори робітників заводу зі зверненням до профспілок й інших робочих організацій цих країн вплинути на свої уряди в наданні допомоги Росії й східній Україні (у той час Західна Україна не була ще в складі СРСР). Частина населення Західної України примикала до Польщі, інша — до Румунії й Угорщини. Чи був там голод — мені невідомо.

Боячись повстання робочих своїх країн, уряди пішли на поступки. Завантажили баржі й залізничні вагони зерном. Але, щоб не

допустити допомоги Радянській Росії, по дорозі баржі із зерном були потоплені, а на залізниці влаштували диверсії, знищили все зерно. В результаті російський і український народи залишилися один на один з голодом. Про ці факти були публікації з фотографіями в низці газет.

Сьогодні антинародним буржуазним режимом українських президентів над великою кількістю знедолених утворився новий геноцид, що поширюється повсюдно епідемією туберкульозу, серцево-судинних і інших захворювань. Через відсутність можливості придбати життєво необхідні харчові продукти, промислові товари й ліки. Через високу смертність у ранньому віці населення України зменшилося й продовжує зменшуватися. Догджаючи далекому нам імперіалізму, Президент і його команда перетворюють Україну на країну з повною залежністю від іноземного капіталу. Знищується наша промисловість, і розоряється сільське господарство. Витісняється продукція вітчизняних виробників. Щоб компенсувати витрати олігархів на дострокові вибори парламенту, у кілька разів підвищилися ціни на життєво важливі продукти й промтовари. Такого не було при радянській владі.

Хто насмілиться заперечити мені, що це не черговий акт вандалізму стосовно пам'яті загиблих і ще живих борців за звільнення нашої батьківщини від фашистської Німеччини й можливість протистояти американській агресії за світове павування?

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО,
ветеран війни й праці.

Харків.

Я пам'ятаю: це було,
це я пережив, це я бачив

Голод. У нашому селі на всю потужність працював спиртозавод. Переганяв пшеничку на спирт. Скільки з того зерна, якщо його перемолоти на борошно, можна було напекти буханок хліба? Тисячі! Тим хлібом можна було врятувати від голодної смерті не лише наше село, а весь Лебединський район. Але цього не робили.

До заводу, щоб урятуватись від голоду, із суцідних сіл приходили люди. Йшли цілими сім'ями. За огорожею заводу стояв бак, куди зливали залишки барди. Це така тепла каламутна водичка з сивушним запахом і з остюками від перегнаного зерна. Голодні люди пили цю барду, розпухали, й багато з них помирало біля того бака.

Мати, згадуючи той страшний час, казала, що на сільському кладовищі була вирита величезна яма, до якої підводами привозили померлих. Скидали всіх до купи: дітей, жінок, чоловіків, ледь присипаючи землею. А на наступний день — нові померлі. І так, доки яма не наповнювалася. Засипали, утрамбовували, зрівнювали з землею.

Смерть — це кінець життя. Вона буває важка й легка. Смерть від голоду — це довга страшна смерть. Люди від голоду втрачають розум. Були випадки, коли матері позбавляли життя своїх дітей. І на цей голод, цю страшну, мученицьку голодну смерть мільйони ні в чому не винних людей на родючих землях Європи, в Україні цілеспрямовано прирекла комуністична влада.

Ще немало є тих, хто і сьогодні заявляє, що спланованого голодомору в Україні не було. Була засуха, неврожай. Партійна пропаганда приховувала факт голодомору, ніби його й не було, ніби не те що мільйони, а жоден радянський громадянин не помер в Радянському Союзі від голоду.

Дехто подумає: ти ж вижив у той голод, так могли вижити й інші. Так, і я, і моя сім'я вижили у то-

му голодному 33-му завдяки батькові. Коли восени 32-го не стало в продажу хліба, батько зрозумів, що йдеться до спланованого голоду. Треба чимось рятуватись від того, що чекає нас узимку. Батько десь вичитав, що якщо жолуді вимочити, потім висушити, перемолоти, то вони можуть замінити борошно. Ми всією сім'єю ходили в ліс і збирали жолуді. Ще батько таємно (бо сосна державне дерево) у дорослих сосен підрізав кору і відділяв її м'які смуги, солодки на смак. Їх сушили, товкли і додавали в жолудеву муку. Я пам'ятаю смак тих чорних коржів. Доки вони були теплі, їх ще можна було якось проковтнути. А холодні вони розсипались у чорну гірку тирсу.

Мати згадувала: навесні 33-го я лежав на рядні й уже не просив їсти — дитячий шлунок не приймав ту сосново-жолудеву їжу. Ще тиждень — і мене не стало б. Ось батько якось і каже: «Ніколи я не крав, не брав чужого, а доведеться. Голодна смерть увійшла в нашу хату. Якщо вийде те, що задумав, виживемо, а не вийде, так чи інак — смерть».

Уночі батько взяв довге свердло, дві торби, з яких годували вівсом коней, і ми пішли до заводу. Там, недалеко від огорожі, стояв склад, до нього звозили зерно, яке потім переганяли на спирт. Батько підліз під той склад, просвердлив дірку і набрав зерна. Воно й врятувало мене і мою сім'ю. А скільки людей вимерло, скільки залишилося спорожнілих хат.

...Мені за 80. Згадую голодомор в Україні — у нас відбирали все, що могло врятувати від голоду. Сьогодні ми забули, викинули з пам'яті імена мільйонів наших співвітчизників, які загинули в голодному 33-му. Немає ні імен, ні хрестів, ні могил, де покояться їхні останки. Що ж ми за люди?

Тихін ВЕЛИЧКО.

Черкаси.

На знімку: Тихін Величко у 34-му разом з татом, який урятував сім'ю від голоду.

Фото з родинного альбому.

- Гарантія
- Сервіс
- Сприяння в лізингу та кредитуванні

Национальний центр авто-та сільгосптехніки

Дніпропетровськ	Київ	Тернопіль
056 374 93 87	044 503 01 07	0352 254 639
Донецьк	Одеса	Харків
062 343 53 66	0482 394 708	057 713 69 06

www.omega-auto.biz

1. Замовник торгів: Товариство з обмеженою відповідальністю «Ісіда» (ідентифікаційний код: 30277521)
1.1. Поштова адреса замовника: 83028, м. Донецьк, вул. Майська, 66.
2. Інформація про предмет закупівлі:
2.1. Батарейний (касетний) емульгатор для котла типу ТП-230-3, у кількості 16 штук.
3. Оголошення про проведення торгів було опубліковане в газеті «Голос України» від 15.11.2007 р. № 210 (4210), а також на офіційному веб-сайті НКРЕ 15.11.2007 р. оголошення № 55762.
4. Дата акцепту тендерної пропозиції, що визнана найкращою - **10.12.2007 р.**
5. Вартість по договору про закупівлю (з урахуванням ПДВ) - 1 656 000,00 (один мільйон шістьсот п'ятдесят шість тисяч грн. 00 коп.)
6. Інформація про переможця торгів:
— Товариство з обмеженою відповідальністю «Атлас Експрес» (код ЄДРПОУ: 34384877),
6.1. Поштова адреса переможця:
— ТОВ «Атлас Експрес» 83050, м. Донецьк, вул. Університетська, 36/А,
6.2. Телефон:
— тел.(062) 387-12-04, факс (062) 387-12-05

До відома громадськості!
Ліквідатор Товариства з обмеженою відповідальністю «КИЇВВИСОТБУД» (код ЄДРПОУ 32305010, місцезнаходження: 08320, вул. Гагаріна, 14-а, с. Мала Олександрівка, Бориспільський р-н Київської обл.) Ляшенко М. Є. повідомляє про втрату свідоцтва про державну реєстрацію ТОВ «КИЇВВИСОТБУД». Довідки про включення до ЄДРПОУ, статуту, довідки про взяття на облік платника податку - форма 4-ОПП, свідоцтва платника податку на додану вартість, свідоцтва про реєстрацію у фонді соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, свідоцтва про реєстрацію у фонді соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, свідоцтва про реєстрацію управління ПФУ, свідоцтва про реєстрацію центру зайнятості та печатки. Втрачені свідоцтво про державну реєстрацію Товариства з обмеженою відповідальністю «КИЇВВИСОТБУД» довідку статистики, статут, довідку про взяття на облік платника податку - форма 4-ОПП, свідоцтво платника податку на додану вартість, свідоцтва про реєстрацію у фонді соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, свідоцтва про реєстрацію у фонді соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, свідоцтва про реєстрацію управління ПФУ, свідоцтва про реєстрацію центру зайнятості та печатку вважати недійсними.

Згідно ст. 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» постановою господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 26.11.2007 року по справі № 19/227/07 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру товариства з обмеженою відповідальністю «Торгово-промислова компанія «ОДЕСА - ПРОМХОЛОД» (код ЄДРПОУ № 31846867, юридична адреса: м. Запоріжжя, вул. Шевченка, буд. 116, п/р № 26002460201 АБ «Металург» у м. Запоріжжі, МФО 313582).
Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Россоху Олександра Миколайовича (ліцензія серії АА № 783242 від 27.10.2004 р., поштова адреса: а/с № 4248, м. Запоріжжя-063, 69063, тел. (061) 220-65-56).
Претензії кредиторів до боржника приймаються протягом одного місяця з дня опублікування даного оголошення за адресою ліквідатора.

Представництво «ГЕКСАЛІ Акціонгезельшафт» (zareestrowane Міністерством Економіки України у м. Києві у м. Києві 10 листопада 1998 року за реєстраційним номером ПП-2258, код ЄДРПОУ 21692522, повідомляє про свою ліквідацію (закриття). Претензії приймаються за адресою: 03056, м. Київ, вул. Борщагівська, 145, тел.: 495-28-66.

12.12.2007 року Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) у справі № 23/545-б Товариство з обмеженою відповідальністю «Проектсервіс» (код 20077884, 04112, м. Київ, вул. Дехтярівська, буд. 50, р/р 2600330011967 в ПКФ ВАТ «ВіЕйБі Банк», МФО 321637) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено А. П. Кандаурову (ліцензія серії АВ № 347168 від 22.08.2007 року). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

Службове посвідчення прокуратури м. Києва №161 від 28.08.03 видане на ім'я старшого прокурора відділу прокуратури м. Києва Мітли Олександра Миколайовича вважати недійсним у зв'язку з його втратою.

1. Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) по справі №Б26/276-07 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Товариство з обмеженою відповідальністю «Адаптер», 51931, м. Дніпродзержинськ, вул. Сировця, 41/20, код за ЄДРПОУ 20251336.
2. Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) по справі №Б26/278-07 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Товариство з обмеженою відповідальністю «Віват», 51940, м. Дніпродзержинськ, пр. Металургів, 8/82, код за ЄДРПОУ 32816079.
3. Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) по справі №Б26/274-07 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Приватного підприємства «Санрайз», 51925, м. Дніпродзержинськ, вул. Інститутська, 2-20, код за ЄДРПОУ 3293241.
Ліквідатором призначено управління Пенсійного фонду України в Заводському районі м. Дніпродзержинська (51925, Дніпропетровська область, м. Дніпродзержинськ, вул. Інститутська, 4, тел.: 8 (05692) 3-81-32).
Вимоги кредиторів повинні бути направлені протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Дочірнє підприємство «Об'єднані машинобудівельні заводи УДП» (код ЄДРПОУ 31992632), що знаходиться за адресою: вул. Німанська, 10, м. Київ, 01103, Україна повідомляє про свою ліквідацію згідно із рішенням засновника. Претензії приймаються протягом 2-х місяців за адресою: вул. Фролівська, 3/34, м. Київ, 04070, тел./факс 238-6622.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) від 06.12.2007 р. по справі № Б 26/393-07 Товариство з обмеженою відповідальністю «Металіндустрія» (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Братів Трофімових, 32/162, п/р 260000095601 в філії ДРУ Банку «Фінанси та кредит», МФО 307231, код ЄДРПОУ 32609026) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.
Ліквідатором призначено Андросову Вікторію Євгенівну, ліцензія АВ № 307250, адреса: 49089, м. Дніпропетровськ, вул. Янгеля, 17/112. Вимоги кредиторів заявляти на адресу ліквідатора протягом одного місяця.

Ухвалою господарського суду Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) від 19 листопада 2007 року порушено провадження у справі №4/354-Б про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю ім. Богдана Хмельницького (31643, с. Біла Червоноцього району Хмельницької області), код ЄДРПОУ 03787182, р/р 2600390206 в Червоноцього відділенні Ощадного банку 3216, МФО 375100.
Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Мельник Т. М. (ліцензія серії АВ №158400 від 09.11.2006 року, м. Деражня, вул. Першотравнева, 6, кв. 9).
Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє:
6 грудня 2007 р. із Реєстру банків - учасників (тимчасових учасників) Фонду виключено банки - учасники Фонду:
Акціонерний комерційний банк "ХФБ Банк Україна" (м. Київ), номер за реєстром № 145 у зв'язку із реорганізацією його шляхом приєднання на умовах філії до **УніКредит Банк Товариства з обмеженою відповідальністю** (м. Луцьк), номер за реєстром № 088, Свідоцтво учасника Фонду № 084 від 26.07.2006 р.;
Закрите акціонерне товариство "Внешторгбанк (Україна)" (м. Київ), номер за реєстром № 180 у зв'язку із реорганізацією його шляхом приєднання на умовах філії до **Відкритого акціонерного товариства ВТБ Банк** (м. Київ), номер за реєстром № 060, Свідоцтво учасника Фонду № 057 від 07.06.2007 р.

До уваги акціонерів ВАТ «Ост-Вест Експрес»
Повідомляє, що чергові Загальні збори акціонерів ВАТ «Ост-Вест Експрес» відбудуться 01 лютого 2008 року о 17:00 в приміщенні адміністрації Акціонерного товариства «Ост-Вест Експрес» за адресою: Україна, м. Київ, вул. В. Хвойки, 18/14.
ПОРЯДОК ДЕННИЙ:
1. Обрання Голови і Секретаря зборів.
2. Звіт Генерального Директора про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2007 рік.
3. Звіт ревізійної комісії Товариства за 2007 рік.
4. Про затвердження річного балансу Товариства за 2007 рік.
5. Про розподіл прибутку отриманого Товариством за 2007 рік.
6. Вибори органів управління та контролю.
7. Про ліквідацію Товариства.
Реєстрація акціонерів буде здійснюватись з 15:45 до 16:45 в день проведення зборів.
При собі необхідно мати: документ, що посвідчує особу (паспорт); представникам акціонерів - доручення на право участі у Загальних зборах акціонерів, посвідчене згідно з чинним законодавством.
Довідки можна отримати за телефоном: 586-53-67.

1. Замовник торгів: Товариство з обмеженою відповідальністю «Ісіда» (ідентифікаційний код: 30277521)
1.1. Поштова адреса замовника: 83028, м. Донецьк, вул. Майська, 66.
2. Інформація про предмет закупівлі:
2.1. Лот № 1 Вугілля марки Т, у кількості до 28 000 тонн на місяць.
2.2. Лот № 2 Вугілля марки Г, у кількості до 19 000 тонн на місяць.
2.3. Лот № 3 Вугілля марки Ж, у кількості до 2 000 тонн на місяць, промпродукт марки Ж (Г) у кількості до 3 000 тонн на місяць.
2.4. Лот № 4 Мазут топковий М-100 у кількості до 500 тонн на місяць.
3. Оголошення про проведення торгів було опубліковане в газеті «Голос України» від 13.11.2007 р. № 208 (4208), а також на офіційному веб-сайті НКРЕ 14.11.2007 р. оголошення № 55743.
4. Дата акцепту тендерної пропозиції, що визнана найкращою (по лотам № 1,2,3,4) - **10.12.2007 р.**
5. Вартість по договору про закупівлю (з урахуванням ПДВ) щодо лоту № 1 - 9 800 000,00 (дев'ять мільйонів вісімсот тисяч грн. 00 коп.), щодо лоту № 2 - 6 840 000,00 (шість мільйонів вісімсот сорок тисяч грн. 00 коп.), щодо лоту № 3 - 1 350 000,00 (один мільйон триста п'ятдесят тисяч грн. 00 коп.), щодо лоту № 4 - 1 550 000,00 (один мільйон п'ятсот п'ятдесят тисяч грн. 00 коп.).
6. Інформація про переможця торгів:
— Щодо лоту № 1 (Вугілля марки Т) - Товариство з обмеженою відповідальністю «Енергокапітал» (код ЄДРПОУ: 32672040),
— Щодо лоту № 2 (Вугілля марки Г) - Товариство з обмеженою відповідальністю «Енергокапітал» (код ЄДРПОУ: 32672040),
— Щодо лоту № 3 (Вугілля марки Ж, промпродукт марки Ж (Г)) - Товариство з обмеженою відповідальністю «Енергокапітал» (код ЄДРПОУ: 32672040),
— Щодо лоту № 4 (Мазут топковий М-100) - Товариство з обмеженою відповідальністю «Вугілля - Сервіс» (код ЄДРПОУ: 33221877).
6.1. Поштова адреса переможця:
— ТОВ «Енергокапітал» 83028, м. Донецьк, вул. Майська, 66,
— ТОВ «Вугілля - Сервіс» 83028, м. Донецьк, вул. Майська, 66.
6.2. Телефон:
— ТОВ «Енергокапітал» (062) 332-39-96,
— ТОВ «Вугілля - Сервіс» (062) 387-11-27.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3-а) 31.10.07 р. порушив справу №12/538 «б» про банкрутство Акціонерного товариства закритого типу «Луганськміськбуд» (91002, м. Луганськ, вул. Фабрична, 1, р/р 260032656 ЛОД АППБ «Аваль», МФО 304007, код 01240568).
Розпорядником майна призначено Бугулян Олену Анатоліївну (ліцензія АВ №271707 від 21.02.06 р., яка мешкає за адресою: м. Луганськ, кв. Шевченка, 17/18).
Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Луганської обл. (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) від 22.11.2007 р. по справі № 21/1296 товариство з обмеженою відповідальністю «ПРОВІНЦІЯ-СВІТ» (код ЄДРПОУ 33553839; 94207, Луганська обл., м. Алчевськ, вул. Гагаріна, буд. 24) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Мельничука О. М. (ліц. АВ № 158345 від 26.10.06 р., Луганська область, м. Алчевськ, вул. Сарматська, 30/16, т. 06442-5-26-65).

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 16.07.2007 року по справі №27/121Б визнав присутнього боржника приватного підприємця Кустова Дениса Євгеновича (мешкаючого: Донецька обл., м. Горлівка, вул. 60 років СРСР, б. 61, кв. 24, ідентифікаційний номер 2799402173) банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено Мензаренко Юрія Миколайовича (ліцензія АВ №116255 від 18.01.2005 р.), 86405, Донецька обл., м. Єнакієве, вул. Космонавтів, 19, тел.: 8-050-688-16-01.

Постановою господарського суду Харківської області від 03.12.2007 р. по справі № Б-24/154-07 товариство з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Дружба», Харківська область, Нововодолазький район, с. Старовірівка, вул. Радянська, 61, код ЄДРПОУ 31092479, п/р 2600301144 в АБ «Факторіал-банк», м. Харків, МФО 351715 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого П'янова С. В. Для листів - 61007, м. Харків, вул. 2-ої П'ятирічки, 15, кв. 33. Заяви з кредиторськими вимогами приймаються протягом 30-ти днів з дня виходу оголошення.

Господарський суд Полтавської області ухвалою від 06.11.2007 р. по справі № 4/36 визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру у відношенні Дочірнього підприємства «Агрофірма «Шилівка» Закритого акціонерного товариства «Оптім-Оіл», код ЄДРПОУ 21044154, адреса: 38430, Полтавська обл., Решетилівський район, с. Шилівка.
Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Морозов Ігор Анатолійович, т. (056) 770-27-40, поштова адреса: 49044, м. Дніпропетровськ, а/с 2734.

НЕОВАСТАТ

НОВИЙ ПРОТИПУХЛИНИЙ МЕДПРЕПАРАТ НОВОГО ПОКОЛІННЯ
(виробник Атріум Біотехнології Інк. Канада).

- Пригнічує ріст кровоносних судин в пухлині;
- Зменшує ризик появи метастазів;
- Сприяє руйнуванню пухлинних клітин;
- Не пошкоджує клітини здорових тканин;
- Покращує якість життя.

Наказом Кабінету № 400 від 23.03.06 р. включено до національного переліку лікарських препаратів.

Телефони для довідок та замовлень:
8(044) 573 50 40; 8(044)575 31 67; 8(044) 559 15 85;
e-mail: lpp@vofarmacia.kiev.ua, kif@vofarmacia.kiev.ua

Ліц. серія АБ № 116758 від 01.12.2004 р.

Перед вживанням ознайомтесь з інструкцією і проконсультуйтеся в лікаря.

15 грудня в Україні часом невеликий сніг, мокрий сніг, у Криму мокрий сніг з дощем. Температура вночі 2—8° морозу, вдень від 4° морозу до 2° тепла (в Карпатах вночі 9—14° морозу, вдень 5—10° морозу); на крайньому півдні вночі від 3° морозу до 3° тепла, вдень 1—6° тепла.

■ ЕКОНОМИМО

Як не стати шопінгоманом

Ми часто витрачаємо гроші на абсолютно непотрібні дрібниці. Зазвичай ми таким чином рятуємо себе від поганого настрою чи депресії. Але якщо регулярно, «лікуючись», купувати непотріб, можна захворіти шопінгоманією. Тобто нездоровим бажанням витратити великі суми грошей на непотрібні покупки. Тому, щоб зекономити власний бюджет, а площу квартири вберегти від зайвих предметів, навчіться робити наступне:

* Найголовніше — щомісяця плануйте свої витрати. Складіть список обов'язкових платежів (комунальні послуги, побутові товари, їжа, косметичні засоби, одяг тощо). Так ви зможете розподілити основну суму грошей на потрібні речі.

* Якщо ви знаєте свою слабкість — шукати розраду в магазині — спробуйте піти туди... без грошей. Ви зможете обирати товар, але не зможете його купити! Для потенційних шопінгоманів важливим є процес, а не результат. Отож, ви і пару випустите, і сімейний бюджет збережете!

* І, нарешті, якщо у вашому домі вже назбиралося чимало непотрібних вам речей, придбаних лише тому, що «того дня у вас був поганий настрій», спробуйте спочатку «класифікувати» їх за групами (білизна, прикраси, посуд, постіль тощо), а потім сісти й уважно проаналізувати, з чим саме ці покупки у вас асоціюються. Дуже часто такого «самоаналізу» досить, щоб усвідомити свої проблеми й спробувати їх подолати іншим, ефективнішим за шопінг, способом.

Аліна АКУЛЕНКО.

■ ВАШЕ ЗДОРОВ'Я

Про їжу справжню та штучну

Одна господиня скаже, що кожної суботи їздить скуплятися до супермаркету, друга — що обирає натуральне, бабусине, тож і купує на ринку. Більше того, значна кількість продуктів потрапляє до столу із стихійних ринків, де немає ніякого контролю якості та безпеки. Вітчизняний споживач уже наситився новомодними харчами і проблемами зі здоров'ям, що виникають від постійного вживання низькосортних та синтетичних складників, втратив довіру до продуктів з яскравими етикетками. Тож вирішує, що краще вже у бабусі купити синю курку, що померла власною смертю, ніж їсти наколоте гормонами, напівсинтетичне «закордонне» м'ясо!

Частка натуральних харчових продуктів на нашому ринку, як зазначає генеральний директор державного підприємства «Полтавастандартметрологія» А. Воронков, і справді значно зменшилася. Замість кисломолочної, м'ясної, кондитерської продукції, виготовленої із традиційної сировини за класичними технологіями, на прилавках під звичними назвами розташувалися нові види продуктів. У деяких з них є чимало додаткових компонентів: різноманітні смакові добавки, барвники, ароматизатори, підсилювачі смаку.

В інших головний компонент частково або повністю замінено на рослинний чи навіть синтетичний аналог. Так, м'ясо підміняють соєю, борошном, крохмалем; масло — рапсовою, кокосовою, пальмовою олією; цукор — аспартамом, ксилітом; фрукти — желейними шматочками... Можна, звичайно, повторити досвід Івана Грозного, який додавав у їжу миш'як, щоб організм звик і його не могли отруїти. Може, і ми пристосуємося до нових речовин: спочатку пристосується шлунок, травна і видільна системи, потім зміниться склад крові, а далі зміни вже будуть незворотні... Можливо, людство і справді пристосується і харчуватиметься нафтопродуктами.

Та до того часу наші діти хворітимуть, і ліки не діятимуть... Тож, щоб знати, що ви їсте, прискіпливо читайте напис на етикетці (особливо дрібнесеньким шрифтом). Нечистому на руку виробникові не вигідно розказувати про себе все, а отже, якщо на упаковці немає інформації, яку вимагають чинні нормативні документи, — там щось негаразд.

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтавська область.

Міліціонери вимагають документи. Віддавати чи ні?

■ ВИ МАЄТЕ ПРАВО ЗНАТИ...

На вокзалі, у залі очікування, до мене підійшли чоловіки у формі працівників міліції, попросили показати їм документи та пройти з ними до відділення. Причину не пояснили. Дав їм паспорт, а вони, покрутивши у руках, сховали собі у кишеню. Я записнювався на потяг, тому «міліціонери» мені запропонували: «Заплати 200 гривень, забирай паспорт і йди собі. Інакше притягнемо за розбій». Але який розбій?! Коли віддав їм 200 гривень, зрозумів, що вони мене просто ошукали. І навіть своїх посвідчень не показали... Гроші я вже не поверну, проте хочу знати: як поводитися в такій ситуації. Розкажіть, будь ласка, на що я маю право. І сподіваюся також, що ця інформація у «Голосі України» допоможе уникнути багатьом людям подібних неприємностей.

Микола ОРИШКО.

Харківська область.
За порадами ми звернулися до провідного спеціаліста Департаменту карного розшуку Міністерства внутрішніх справ України, полковника міліції Миколи Васильовича РОЩИНА.

— Перш за все, запам'ятайте: ваш паспорт ніхто і ні в якому разі не має права забирати. Навіть працівники міліції. Якщо у них, приміром, є підозри щодо підробки вашого документа, то вони можуть конфіскувати його для перевірки, проте лише через протокол. І копія протоколу обов'язково надається затриманому.

По-друге. Завжди вимагайте, щоб вам показали посвідчення. Ви маєте повне право записати прізвище, ім'я та по батькові тих осіб (або особи) у формі, які підійшли і чогось від вас вимагають (чи то

пройти з ними, чи документ показати). Ви також повинні записати посаду та звання цих осіб. Якщо ви потребуватимете захисту, ця інформація дуже знадобиться.

По-третє. Якщо міліціонери, які до вас підійшли, викликають підозру, одразу телефонуйте за номером 02 і поясніть черговому:

- * де ви перебуваєте;
- * хто до вас підійшов (прізвище, ім'я й по батькові);
- * чому у вас забрали паспорт.

За допомогою цієї інформації черговий зможе перевірити, який наряд зараз чергує, або ж зафіксувати ймовірне шахрайство.

І четверте. Якщо дії, про які написав читач «Голосу України», відбуваються з боку справжніх міліціонерів, то одразу ж телефонуйте за номером 02. Корисно також знати, що незадовільні дії міліції можна оскаржити у прокуратурі. Але знову ж таки, пам'ятайте, бажано, щоб ви знали дані тієї особи, на яку скаржитеся.

Фото Олександра СИНІЦІ (з архіву УНАН).

Зміцнюємо серце... «берізкою»

■ КОРИСНА ЗАРЯДКА

Спробуйте оббігти навколо будинку десять разів. Гучні видихи і вдихи, нестача кисню, шалена швидкість ударів пульсу, шум у вухах нагадують, що ваша кардіо-респіраторна система хоч і працює, але дуже погано. Фахівці для тренування серцевого м'яза рекомендують кожного вечора приймати «позу всіх частин тіла» (сарвангасану).

Незважаючи на назву, нам ця поза хатха-йоги знайома ще з дитинства. Власне, це «берізка». Але

для благотворного впливу на серце необхідно робити сарвангасану не 5 секунд, а 2—3 хвилини. Таке положення тіла посилює кровоток через хребетну артерію в потиличну частину, що стимулює функціонування всіх центрів вісцеральної регуляції стовбурових структур головного мозку, вдосконалює роботу всіх органів і функціональних систем організму, звідси і назва — «поза всіх частин тіла».

Така поза є ефектив-

ною профілактикою варикозного розширення вен, допомагає при порушеннях мозкового кровообігу. Але головне — «берізка» поліпшує роботу лівого шлуночка серцевого м'яза. На переконання медиків, ця вправа результативно замінює аеробне навантаження (біг, ходьба та ін.), а отже, зміцнює серце.

Особливо ефективною вона буде, коли місяць уповні, а також при ушкодленому місяці, оскільки в цей період «зганяє кров» у бік голови.

Українформ.

Щоб курочки добре неслися

■ У ВЕТЕРИНАРА

Порадьте, будь ласка, що потрібно робити, щоб кури добре неслися взимку.

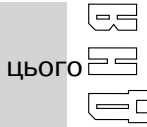
Олексій ПАНЬЧЕНКО.

Василівка
Новотроїцького району
Херсонської області.
Радить доктор ветеринарної медицини Євгенія СНЕЖКО:
— Насамперед, їм потрібний теплий і сухий пташник. Далі, за допомогою електрозбережної лампочки потрібно збільшити світловий день. І

ще — вітамінізований корм. Для його одержання зерно пророщують при температурі 22—27 С°. Ячмінь, овес або пшеницю гарної схожості засипають у ящики шаром 7—10 см і пророщують протягом 2 діб — до появи паростків у 1 см. Потім це проросле зерно згодують птахам з розрахунку 10—20% добової норми до зернової частки раціону. Також для того, щоб курочки добре неслися, наші предки додавали їм у корм кропиву дводомну.

Фото Анастасії СИРОТКИНОЇ.

Сторінку підготували Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО та Оксана КАЛУГІНА.

14 ГРУДНЯ

■ 1727. Гетьманом Лівобережної України став Данило Апоστόл.
■ 1825. Повстання декабристів.
■ 1832. Народився Олександр Гатцук, археолог і журналіст. Викладаючи у Рішельєвському ліцеї в Одесі російську словесність, відстоював необхідність вивчення української мови та літератури.
■ 1911. Норвезький полярник Руаль Амундсен першим у світі досяг Південного полюсу.
■ 1917. У Радянській державі націоналізовано банки.
■ 1918. Повалення гетьмана Скоропадського.
■ 1963. Помер поет Василь Симоненко.

Редактор номера
Віктор НІКІПЕЛОВ.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДА.

Головний редактор
Анатолій ГОРЛОВ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Рукописів не повертаємо.
► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)

українською і російською мовами.
Передплатні індекси:
для фізичних осіб — 40224, 08775.
для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2007 рік:
для фізичних осіб — 5,00 грн.
та 3,00 грн.

для підприємств і організацій — 15,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 161000.

БАТ «Видавництво «Київська правда»
04136, м. Київ,
вул. М. Гречка, 13.
Зам. 4279

ТОВ «Преслайн»
м. Харків,
вул. Північна, 12
Зам. 9-1-198

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53,
453-44-56,
453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua
— загальний
reklama@golos.com.ua —
відділ реклами
let@golos.com.ua —
відділ листів
foto@golos.com.ua —
відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовувється інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

